

OBWIESZCZENIE PREZESA PAŃSTWOWEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ

z dnia 30 listopada 1985 r.

w sprawie ogłoszenia ogólnych warunków ubezpieczenia mienia jednostek gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej od ognia i innych zdarzeń losowych oraz taryf składek za te ubezpieczenia.

1. Na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Dz. U. Nr 45, poz. 242) ogłasza się:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia mienia jednostek gospodarki uspołecznionej od ognia i innych zdarzeń losowych oraz maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszego obwieszczenia,
- 2) ogólne warunki ubezpieczenia mienia jednostek gospodarki nie uspołecznionej od ognia i innych zdarzeń losowych, stanowiące załącznik nr 2 do niniejszego obwieszczenia,
- 3) taryfę przemysłową za ubezpieczenia umowne mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszego obwieszczenia,
- 4) taryfę nieprzemysłową za ubezpieczenia umowne mienia od ognia i innych zdarzeń losowych, stanowiącą załącznik nr 4 do niniejszego obwieszczenia,
- 5) taryfę składek za ubezpieczenie maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych, stanowiącą załącznik nr 5 do niniejszego obwieszczenia,

zatwierdzone uchwałą nr 16 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 3 października 1985 r., uchwałą nr 42 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 7 listopada 1985 r., uchwałami nr 17 i 18 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 3 października 1985 r. oraz uchwałą nr 48 Rady Ubezpieczeniowej z dnia 7 listopada 1985 r.

2. Tracą moc:

- 1) ogólne warunki ubezpieczenia od ognia i innych zda-

zeń losowych mienia jednostek gospodarki uspołecznionej, zatwierdzone decyzją Ministra Finansów z dnia 3 stycznia 1980 r. nr GSU/4030-97/79,

- 2) ogólne warunki ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych mienia jednostek gospodarki nie uspołecznionej, zatwierdzone decyzją Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 1982 r. nr DMU/4030-13/82,
- 3) taryfa przemysłowa za dobrowolne ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych, zatwierdzona decyzją Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1980 r. nr GSU/4031-54/80,
- 4) taryfa nieprzemysłowa za dobrowolne ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych, zatwierdzona decyzją Ministra Finansów z dnia 21 lipca 1971 r. nr BP.RMU/4030-03/71, ze zmianami zatwierdzonymi decyzją Ministra Finansów z dnia 4 lipca 1980 r. nr GSU/4031-55/80,
- 5) taryfa składek za uzupełniające ubezpieczenie maszyn, aparatów i urządzeń elektrycznych od szkód elektrycznych, zatwierdzona decyzją Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 1982 r. nr DMU/4031-143/82,

z tym że dotychczasowe ogólne warunki (pkt 1 i 2) i taryfy składek (pkt 3, 4 i 5) stosuje się do umów zawartych przed wejściem w życie ogólnych warunków i taryf wymienionych w ust. 1 — do końca bieżącego okresu ubezpieczenia określonego w tych umowach.

3. Ogólne warunki i taryfy, wymienione w ust. 1, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1986 r.

Prezes Państwowego Zakładu Ubezpieczeń: **A. Adamski**

Załączniki do obwieszczenia Prezesa Państwowego Zakładu Ubezpieczeń z dnia 30 listopada 1985 r. (poz. 289)

Załącznik nr 1

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA JEDNOSTEK GOSPODARKI USPOŁECZNIONEJ OD OGNIĄ I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH ORAZ MASZYN ELEKTRYCZNYCH OD SZKÓD ELEKTRYCZNYCH

Postanowienia ogólne.

§ 1. Państwowy Zakład Ubezpieczeń (PZU) zawiera z jednostkami gospodarki uspołecznionej, zwanymi dalej „ubezpieczającymi”, umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych oraz umowy ubezpieczenia maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych.

Ubezpieczenie mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Zakres ubezpieczenia

§ 2. 1. Umowa ubezpieczenia obejmuje ubezpieczeniem mienie znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego, nie podlegające ubezpieczeniu ustawowemu, oraz mienie osobiste pracowników ubezpieczającego.

2. Jeżeli nie umówiono się inaczej lub jeżeli niniejsze warunki nie zawierają odmiennych postanowień, mienie objęte jest ubezpieczeniem w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia.

§ 3. 1. PZU odpowiada za szkody spowodowane w ubezpieczonym mieniu przez: ogień, huragan, powódź, piorun, wybuch, deszcz nawalny, grad, upadek pojazdu powietrznego, wydostanie się wody z urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, lawinę, zapadanie się ziemi, usuwanie się ziemi, a w kopalniach podziemnych — ponadto za szkody spowodowane przez wylew wód podziemnych oraz powstałe wskutek tąpnięć.

2. PZU odpowiada ponadto za szkody spowodowane zaginięciem ubezpieczonego mienia w czasie zdarzenia losowego lub w czasie akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniem losowym.

3. Za szkodę uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia, zaginięcia lub zaboru w czasie zdarzeń wymienionych w ust. 1 i 2.

4. Za szkody spowodowane przez:

- 1) ogień — uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 2) huragan — uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu;
- 3) powódź — uważa się szkody powstałe wskutek:
 - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących oraz wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych,
 - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych;
- 4) wybuch — uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary,

wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyn ciśnieniowych i innych tego rodzaju zformików warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Za spowodowane wybuchem uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;

- 5) deszcz nawalny — uważa się szkody powstałe wskutek opadu deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW); w braku stacji pomiarowej IMI GW w miejscu szkody, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego;
- 6) grad — uważa się szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu;
- 7) upadek pojazdu powietrznego — uważa się szkody powstałe wskutek katastrofy bądź przymusowego lądowania samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także spowodowane upadkiem ich części lub przewożonego ładunku;
- 8) wydostanie się wody z urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych — uważa się szkody powstałe wskutek:
 - a) spowodowanego awarią wydostania się wody lub pary z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych,
 - b) cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
 - c) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów w urządzeniach wodociągowo-kanalizacyjnych;
- 9) lawinę — uważa się szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich;
- 10) zapadanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawałenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie;
- 11) usuwanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach, nie spowodowanych działalnością ludzką;
- 12) wylew wód podziemnych — uważa się szkody powstałe wskutek nagłego i niespodziewanego wdarcia się wody lub wody z luźnym materiałem do wyrobisk górniczych, zagrażającego zalaniem kopalni lub jej części, któremu zakład górniczy nie mógł skutecznie przeciwdziałać środkami będącymi w jego dyspozycji;
- 13) tąpnięcie — uważa się szkody powstałe wskutek wstrząsów podziemnych, spowodowanych pęknięciem skał, wywołanym naruszeniem równowagi sił w tych skałach.

Granice ubezpieczenia mienia.

§ 4. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) nie przekraczające, łącznie z kosztami ratunku oraz uprzątnięcia pozostałości po szkodzie — kwoty 5000 zł, z tym że ograniczenie to nie dotyczy szkód w mieniu osobistym pracowników,
- 2) elektryczne w maszynach, aparatach i urządzeniach elektrycznych, powstałe wskutek niewłaściwego działania prądu elektrycznego, chyba że wynika to z postanowień odrębnej umowy (§ 20 ust. 1),
- 3) powstałe wskutek zalania wodą mienia w suternach i w piwnicach, składowanego poniżej 14 cm od poziomu podłogi,
- 4) powstałe w mieniu z powodu przerw w zasilaniu prądem elektrycznym maszyn, aparatów i urządzeń produkcyjnych, chłodniczych lub innych, chyba że przerwa w zasilaniu powstała wskutek uszkodzenia zdarzeniem losowym własnych urządzeń energetycznych lub urządzeń energetycznych bezpośrednio zasilających ubezpieczającego. Za własne urządzenia energetyczne uważa się znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego urządzenia, które służą do rozdziału i odbioru energii elektrycznej oraz ewentualnego jej wytwarzania, przetwarzania i przesyłania. Za urządzenia energetyczne bezpośrednio zasilające ubezpieczającego uważa się linię przesyłową od transformatora do urządzeń odbiorczych ubezpieczającego, a gdy z tej linii zasilanych jest kilku odbiorców — odcinek linii przesyłowej, który prowadzi od jej rozgałęzienia do urządzeń odbiorczych ubezpieczającego,
- 5) w budowlach i urządzeniach wodnych (również w stadium budowy) spowodowane działaniem wody, z wyjątkiem szkód wywołanych występującą w obrębie koryta rzeki lub innego naturalnego lub sztucznego zbiornika wodnego falą powodziową o takiej wielkości i sile działania, jaka nie została przewidziana przy projektowaniu budowli lub urządzenia wodnego jako zbyt rzadko występująca,
- 6) powstałe wskutek działań wojennych,
- 7) w mieniu osobistym pracowników ubezpieczającego, gdy szkoda pokrywana jest zgodnie z przepisami o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- 8) w aktach oraz dokumentach,
- 9) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu drzew, krzewów, roślin na pniu lub innych upraw, w tym także upraw w szklarniach, naniotach foliowych i inspektach,
- 10) spowodowane wybuchem:
 - a) wywołanym przez ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych,
 - b) w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy wybuch związany jest z ich naturalną funkcją lub gdy wybuch spowodowany został normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów,
 - c) lampy kineskopowej (implozją) u producenta lamp,
- 11) powstałe przez zalanie wodą wskutek deszczu naturalnego mienia:
 - a) które zalane zostało z powodu złego stanu dachu lub niezabezpieczenia otworów dachowych, w tym także szkody powstałe w mieniu znajdującym się

w pomieszczeniach wynajętych, jeżeli ubezpieczający wiedzając o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie nie występował do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia,

- b) znajdującego się pod gołym niebem lub pod wiatą, jeżeli mienie to ze względu na rodzaj lub przeznaczenie powinno się znajdować w pomieszczeniach posiadających dach i ściany zewnętrzne, chyba że zalanie nastąpiło w czasie przemieszczania mienia w obrębie danego zakładu pracy lub w czasie sprzedaży na straganach, wózkach i w innych punktach sprzedaży poza lokalem sklepowym,
- 12) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieuszczelnności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych lub innych urządzeń rozpraszających wodę lub parę,
- 13) spowodowane zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
 - a) górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
 - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi.

Sposób ubezpieczenia.

§ 5. 1. Mienie w zależności od rodzaju może być ubezpieczone:

- 1) na sumy stałe,
- 2) na sumy zmienne,
- 3) solidarnie na sumy stałe,
- 4) solidarnie na sumy zmienne.

2. Ubezpieczenia solidarne na sumy stałe i zmienne stosuje się do mienia znajdującego się w różnych zakładach, dla których ubezpieczający prowadzi wspólną rachunkowość.

§ 6. Mienie może być ubezpieczone w wartości rzeczywistej, tj. z uwzględnieniem zużycia, z tym że środki trwałe i przedmioty nietrwałe w użytkowaniu mogą być ubezpieczone w wartości nowej, tj. w cenie odtworzenia — bez uwzględnienia zużycia (umorzenia).

Ubezpieczenie na sumy stałe.

§ 7. 1. Ubezpieczeniem na sumy stałe może być objęte zarówno mienie ubezpieczającego, jak i mienie osobiste jego pracowników.

2. W szczególności ubezpieczeniem może być objęte następujące mienie:

- 1) środki trwałe, w tym: budynki, budowle, maszyny, aparaty i urządzenia techniczne, środki transportowe oraz inne mienie zaliczone w myśl obowiązujących przepisów do środków trwałych,
- 2) przedmioty nietrwałe w użytkowaniu,
- 3) budynki i budowle w stadium budowy, przebudowy lub remontu, w tym także wykonywane systemem gospodarczym,
- 4) środki obrotowe, w tym: towary, surowce, materiały w przerobie, półfabrykaty, wyroby gotowe, materiały pomocnicze, opakowania, części zapasowe do maszyn i urządzeń, meble biurowe stanowiące wyposażenie biur, obiektów socjalno-kulturalnych, handlowych i usługowych,

- 5) ziemiopłody gospodarstw rolnych i hodowlanych, tj. produkty z wszelkiego rodzaju upraw roślinnych,
- 6) inwentarz żywy,
- 7) przedmioty przyjęte od osób trzecich w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania lub innej usługi),
- 8) przedmioty przyjęte do komisowej sprzedaży,
- 9) gotówka, papiery wartościowe i inne walory opiewające na walutę krajową,
- 10) mienie osobiste pracowników, za które uważa się: odzież, obuwie, rowery, wózki inwalidzkie, przedmioty osobistego użytku i własne narzędzia niezbędne do wykonywania pracy, a na terenie hotelu robotniczego — ponadto pościel, zapasową odzież, bieliznę i obuwie pracowników zamieszkujących w tym hotelu.

3. Mienie osobiste pracowników może być objęte ubezpieczeniem tylko wtedy, gdy znajduje się w ubezpieczonym zakładzie pracy lub w hotelu robotniczym, jak również w czasie, gdy pracownik znajduje się poza zakładem pracy w związku z wykonywaniem podróży służbowej (delegacji).

§ 8. 1. Podstawą obliczenia składki ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia na sumy stałe stanowi w odniesieniu do:

- 1) środków trwałych i przedmiotów nietrwałych w użytkowaniu, ubezpieczanych w wartości nowej — wartość początkowa (brutto) wynikająca z ewidencji księgowej,
- 2) środków trwałych ubezpieczonych w wartości rzeczywistej — aktualna wartość wynikająca z ewidencji księgowej (wartość początkowa po potrąceniu umorzeń),
- 3) budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy lub remontu — planowana na dany rok ogólna wartość robót budowlanych,
- 4) środków obrotowych — najwyższa wartość tych środków przewidziana w okresie ubezpieczenia, odpowiadająca kosztom ich zakupu lub wytworzenia (wartość maksymalna),
- 5) ziemiopłodów w gospodarstwach rolnych lub hodowlanych — wartość odpowiadająca 50% planowanej rocznej wartości zbiorów wszystkich ziemiopłodów w okresie ubezpieczenia,
- 6) inwentarza żywego — przeciętna roczna wartość inwentarza,
- 7) przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania itp.) — najwyższa wartość tych przedmiotów przewidziana w okresie ubezpieczenia (wartość maksymalna),
- 8) przedmiotów przyjętych do komisowej sprzedaży — najwyższa wartość tych przedmiotów przewidziana w okresie ubezpieczenia (wartość maksymalna), zmniejszona o prowizję komisową,
- 9) gotówki, papierów wartościowych i innych walorów opiewających na walutę krajową — najwyższa wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia (wartość maksymalna).

2. W ubezpieczeniu mienia osobistego pracowników za podstawę obliczenia składki przyjmuje się wartość stanowiącą iloczyn liczby zatrudnionych na pierwszej zmianie oraz kwoty 15.000 zł.

3. Przy przedłużeniu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający jest obowiązany podać PZU — najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia — nową (zaktualizowaną) podstawę obliczenia składki, ustaloną według zasad podanych w ust. 1 i 2.

Ubezpieczenie na sumy zmienne.

§ 9. Ubezpieczeniem na sumy zmienne mogą być objęte budynki i budowle w stadium budowy, przebudowy i remontu oraz środki obrotowe.

§ 10. 1. Za podstawę obliczenia składki za ubezpieczenie na sumy zmienne budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy i remontu przyjmuje się planowaną wartość przerobu budowlanego na bieżący okres ubezpieczenia, powiększoną o ustaloną, według stanu na dzień rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, wartość:

- 1) robót rozpoczętych w poprzednich okresach, nie przekazanych inwestorowi,
- 2) budowli pomocniczych i urządzeń prowizorycznych,
- 3) zagospodarowania placów budowy i materiałów budowlano-montażowych, bez względu na ich rodzaj, znajdujących się na placu budowy i w tych magazynach pomocniczych, w których materiały nie są objęte ewidencją gospodarki materiałowej.

2. Za podstawę obliczenia składki za ubezpieczenie na sumy zmienne środków obrotowych przyjmuje się najwyższą wartość tego mienia, przewidzianą w okresie ubezpieczenia, w wysokości kosztów jego zakupu lub wytworzenia (wartość maksymalna).

§ 11. 1. Za ubezpieczenie na sumy zmienne budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy lub remontu oblicza się i pobiera składkę według następujących zasad:

- 1) na początku okresu ubezpieczenia pobierana jest zaliczka w wysokości 30% składki obliczonej od podstawy wymiaru ustalonej według zasad podanych w § 10 ust. 1.
- 2) pozostała część rocznej składki pobierana jest po upływie okresu ubezpieczenia. W tym celu ubezpieczający obowiązany jest najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia przesłać PZU zestawienie wartości wykonanych robót oraz wartości innych składników majątkowych wymienionych w § 10 ust. 1 za poszczególne miesiące ubiegłego okresu ubezpieczenia, sporządzone według ustalonego przez PZU wzoru. Podstawę do obliczenia i pobrania rocznej składki ostatecznej stanowi średnia arytmetyczna wartość wymienionych składników majątkowych, po potrąceniu wartości składników oddanych inwestorowi.

2. Za ubezpieczenie na sumy zmienne środków obrotowych oblicza się i pobiera składkę według następujących zasad:

- 1) na początku okresu ubezpieczenia pobierana jest zaliczka w wysokości 50% składki ubezpieczeniowej

od zadeklarowanej przez ubezpieczającego wartości środków obrotowych.

2) pozostała część składki rocznej pobierana jest po upływie okresu ubezpieczenia. W tym celu ubezpieczający obowiązany jest najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia podać PZU stany zapasów z poszczególnych kwartałów ubiegłego okresu ubezpieczenia. Za stan zapasów z poszczególnych kwartałów przyjmuje się wartość księgową (koszty zakupu lub wytworzenia) ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego kwartału. W wartościach tych powinny być uwzględnione koszty zakupu, a w razie prowadzenia przez ubezpieczającego produkcji systemem nakładczym — ponadto wartość księgową materiałów oddanych do przerobu warsztatom rzemieślniczym lub chałupnikom. Składkę ostateczną za pierwszy okres ubezpieczenia otrzymuje się z przemnożenia średniej arytmetycznej wartości stanów zapasów przez stawkę taryfową, a w kolejnych okresach ubezpieczenia — przez średnią ważoną stawkę taryfową wprowadzoną przez PZU dla danego ubezpieczenia. Średnia ważona stawka taryfowa ma zastosowanie w kolejnych latach, do czasu ustalenia nowej średniej ważonej stawki taryfowej.

3. W razie dostarczenia danych do obliczenia składki ostatecznej po terminie 50 dni od upływu okresu ubezpieczenia, pobrana zostanie kara za zwłokę w wysokości 5% ostatecznej składki rocznej.

Ubezpieczenie solidarne na sumy stałe.

§ 12. Ubezpieczeniem solidarnym na sumy stałe mogą być objęte środki trwałe stanowiące wyposażenie (urządzenie) jednostek handlowych, usługowych i drobnej wytwórczości oraz środki obrotowe.

§ 13. 1. Za podstawę wymiaru składki ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu solidarnym na sumy stałe przyjmuje się:

- 1) dla środków trwałych — ogólną wartość początkową brutto (wartość nową) wyposażenia (urządzenia) we wszystkich placówkach, wynikającą z ewidencji księgowej,
- 2) dla środków obrotowych — najwyższą średnią miesięczną wartość mienia przewidzianą w okresie ubezpieczenia we wszystkich placówkach, odpowiadającą kosztom zakupu lub wytworzenia (wartość maksymalną).

2. Ubezpieczający jest obowiązany dołączyć do wniosku o ubezpieczenie wykaz placówek, w których znajduje się ubezpieczone mienie, z podaniem dla każdej placówki danych niezbędnych do obliczenia składki, a mianowicie: przedmiotu ubezpieczenia, adresu, konstrukcji budynku, w którym znajduje się ubezpieczone mienie (rodzaj ścian i pokrycia dachu), oraz podstawy obliczenia składki — oddzielnie dla środków trwałych oraz oddzielnie dla środków obrotowych. Składkę oblicza się według zasad taryfowania poszczególnych grup mienia na podstawie stawek taryfowych, a następnie wprowadza się średnią ważoną stawkę mającą zastosowanie w kolejnych okresach ubezpieczenia.

3. Przy przedłużeniu ubezpieczenia na następny okres, ubezpieczający obowiązany jest podać PZU nową (zaktualizowaną) podstawę obliczenia składki dla urzą-

dzeń i środków obrotowych we wszystkich placówkach według stanu na ostatni dzień poprzedniego okresu ubezpieczenia. Składkę na kolejny okres ubezpieczenia oblicza się przez przemnożenie podstawy obliczenia składki przez średnią ważoną stawkę taryfową. Stawka ta ustalona w pierwszym roku trwania ubezpieczenia ma zastosowanie w latach następnych — do czasu złożenia przez ubezpieczającego wniosków zamiennych w celu ustalenia nowej średniej ważonej stawki taryfowej.

Ubezpieczenie solidarne na sumy zmienne.

§ 14. Ubezpieczeniem solidarnym na sumy zmienne mogą być objęte: budynki i budowle w stadium budowy, przebudowy lub remontu oraz środki obrotowe.

§ 15. Ustalenie podstawy wymiaru składki ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu solidarnym na sumy zmienne oraz pobór składki odbywa się:

- 1) dla budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy i remontu — według zasad określonych w § 10 ust. 1 i § 11 ust. 1,
- 2) dla środków obrotowych — według zasad określonych w § 10 ust. 2 i § 11 ust. 2.

§ 16. Przy zgłaszaniu do ubezpieczenia budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy lub remontu oraz przy przedłużaniu tych ubezpieczeń na następny okres stosuje się odpowiednio § 10 ust. 1 i § 11 ust. 1 i 3.

§ 17. Przy zgłaszaniu do ubezpieczenia środków obrotowych i przy przedłużaniu tych ubezpieczeń na następny okres stosuje się odpowiednio § 10 ust. 2 i § 11 ust. 2 i 3.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania.

§ 18. 1. W ubezpieczeniu mienia w wartości nowej wysokość szkody ustala się według:

- 1) w odniesieniu do budynków i budowli, z wyłączeniem budynków i budowli przeznaczonych do rozbioru lub w nieczynnych zakładach — wartości kosztów odbudowy lub naprawy, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów budynku lub budowli, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją zleceniową poszkodowanego, który szkodę usunął siłami własnymi,
- 2) w odniesieniu do maszyn, aparatów i urządzeń technicznych, środków transportowych i innych środków trwałych, z wyjątkiem wymienionych w pkt 4 i 5 — wartości udokumentowanych rachunkiem kosztów zakupu tego samego rodzaju, typu i mocy produkcyjnej nowej maszyny, aparatu, urządzenia, środka transportu lub innego środka trwałego albo wartości kosztów naprawy, transportu, demontażu i montażu, zgodnie z rzeczywistymi kosztami usunięcia szkody, potwierdzonych rachunkiem, wykonawcy lub kalkulacją zleceniową poszkodowanego, który szkodę usunął własnymi siłami,
- 3) w odniesieniu do przedmiotów nietrwałych — wartości kosztów zakupu, wytworzenia lub naprawy tych przedmiotów, według cen obowiązujących w dniu ustalenia odszkodowania,
- 4) w odniesieniu do budynków i budowli oraz maszyn, aparatów i urządzeń technicznych w nieczynnych

nakładach oraz budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki — wartości kosztów odbudowy lub naprawy ustalonych na zasadach określonych w pkt 1, z uwzględnieniem jednak umorzenia istniejącego w dniu powstania szkody,

5) w odniesieniu do maszyn, aparatów i urządzeń przeznaczonych na złom — wartość złomu.

2. W ubezpieczeniu mienia w wartości rzeczywistej wysokość szkody ustala się według:

1) w odniesieniu do środków trwałych i przedmiotów nietrwałych — wartości kosztów odbudowy, naprawy lub zakupu nowego mienia, ustalonych zgodnie z ust. 1 pkt 1—3, z uwzględnieniem jednak umorzenia istniejącego w dniu powstania szkody,

2) w odniesieniu do budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy lub remontu — wartości kosztów odbudowy lub naprawy ustalonych zgodnie z ust. 1 pkt 1,

3) w odniesieniu do środków obrotowych (surowców, materiałów w przerobie, półfabrykatów, wyrobów gotowych, materiałów pomocniczych, opakowań, części zapasowych maszyn i urządzeń oraz ich oprzyrządowania, mebli biurowych stanowiących wyposażenie biur, obiektów socjalno-kulturalnych, handlowych i usługowych oraz innych środków obrotowych) — wartości ich zakupu lub wytworzenia według cen obowiązujących w dniu powstania szkody,

4) w odniesieniu do ziemiopłodów w gospodarstwach rolnych i hodowlanych — wartości zniszczonego lub uszkodzonego mienia według cen obowiązujących w dniu powstania szkody,

5) w odniesieniu do inwentarza żywego — jego wartości według cen obowiązujących w dniu powstania szkody,

6) w odniesieniu do mienia przyjętego od osób trzecich w celu wykonania naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania lub innej usługi — wartości kosztów zakupu pomniejszonych o faktyczny stopień zużycia przedmiotu (wartości rzeczywistej) lub naprawy zniszczonego lub uszkodzonego mienia powiększonej o udowodnioną wartość nakładów ubezpieczającego według cen obowiązujących w dniu powstania szkody,

7) w odniesieniu do mienia (przedmiotów) przyjętego do komisowej sprzedaży — wartości oznaczonej w dowodzie przyjęcia, z potrąceniem prowizji komisowej,

8) w odniesieniu do gotówki, papierów wartościowych i innych walorów opiewających na walutę krajową — ich nominalnej wartości.

3. Wysokość szkody w mieniu osobistym pracowników ubezpieczającego ustala się odpowiednio do stopnia uszkodzenia przedmiotu, w granicach do 70% jego wartości nowej, według cen z dnia powstania szkody stosowanych przez jednostki gospodarki społecznej, z wyłączeniem cen stosowanych przy sprzedaży komisowej.

4. Ceną obowiązującą w dniu powstania szkody jest cena stosowana przez jednostki gospodarki społecznej, z tym że w odniesieniu do ziemiopłodów i inwentarza żywego — cena w społecznych punktach skupiu, z wyłączeniem premii okresowych, dopłat i potrąceń.

§ 19. 1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody.

2. Odszkodowanie za ubezpieczone mienie zwiększa się o udokumentowane przez ubezpieczającego koszty:

1) uzasadnionego okolicznościami ratunku ubezpieczonego mienia dotkniętego szkodą, jeśli ratunek miał na celu zmniejszenie strat lub niedopuszczenie do ich zwiększenia,

2) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku,

3) zabezpieczenia przed szkodą ubezpieczonego mienia, w razie jego bezpośredniego zagrożenia działaniem powstałego zdarzenia losowego.

3. Odszkodowanie zmniejsza się o kwotę odpowiadającą wartości uszkodzonego mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy.

Ubezpieczenie maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych.

§ 20. 1. Odrębną umową ubezpieczenia od szkód elektrycznych mogą być ubezpieczone: maszyny, aparaty, silniki i inne urządzenia elektroenergetyczne, z wyłączeniem elektroenergetycznych linii przesyłowych, zwane dalej maszynami elektrycznymi.

2. Ubezpieczeniem mogą być objęte wyłącznie czynne, zainstalowane na stanowiskach pracy maszyny elektryczne, do których stosuje się przepisy normujące eksploatację techniczną urządzeń elektroenergetycznych.

3. Ubezpieczeniem objęte są maszyny elektryczne od szkód powstałych wskutek niewłaściwego działania prądu elektrycznego oraz wskutek działania elektryczności atmosferycznej.

4. Odpowiedzialność PZU nie obejmuje szkód nie przekraczających 1000 zł oraz mechanicznych, chyba że szkoda taka powstała w następstwie szkody elektrycznej, a także szkód powstałych:

1) w okresie gwarancyjnym, pokrywanych przez producenta lub przez warsztat naprawczy,

2) w czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach elektrycznych (na przebicie izolacji, na obciążenie, na nagrzewanie się maszyny itp.), z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami),

3) we wszelkiego rodzaju miernikach (woltomierzach, amperomierzach, induktorach itp.) i licznikach,

4) we wszelkiego rodzaju wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach i odgromnikach wydmuchowych oraz żarówkach, grzejnikach, lampach itp.,

5) w maszynach elektrycznych, w których — w okresie bezpośrednio poprzedzającym szkodę — nie przeprowadzono okresowego badania eksploatacyjnego (ogłędzin i przeglądu) stosownie do obowiązujących przepisów,

6) wskutek działań wojennych.

§ 21. 1. Podstawę obliczenia składki za ubezpieczenie maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych stanowią:

- 1) dla elektrowni i elektrociepłowni — moc znamionowa zainstalowanych urządzeń energetycznych, przeznaczonych do wytwarzania energii elektrycznej, wyrażona w kilowatach (kW),
- 2) dla zakładów energetycznych — moc znamionowa zainstalowanych urządzeń energetycznych, przeznaczonych do przetwarzania energii elektrycznej, wyrażona w kilowoltoamperach (kVA),
- 3) dla innych jednostek ubezpieczających niż wymienione w pkt 1 i 2 — moc znamionowa wszystkich zainstalowanych urządzeń odbiorczych, wyrażona w kilowatach (kW), a dla jednostek ubezpieczających posiadających elektrownie przemysłowe — ponadto moc znamionowa zainstalowanych urządzeń energetycznych, przeznaczonych do wytwarzania energii elektrycznej.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, ubezpieczający jest obowiązany podać we wniosku o ubezpieczenie.

3. Przy przedłużaniu ubezpieczenia na następny okres ubezpieczający jest obowiązany podać PZU — najpóźniej w ciągu 50 dni po upływie okresu ubezpieczenia — nową (zaktualizowaną) ogólną moc urządzeń energetycznych, ustaloną według zasad podanych w ust. 1.

Zgłaszanie szkód.

§ 22. 1. Ubezpieczający jest obowiązany szkody powstałe w maszynach elektrycznych zgłaszać w PZU — na formularzach PZU — zbiorowo raz na miesiąc lub indywidualnie w ciągu trzech dni od daty powstania szkody albo od chwili, gdy się o niej dowiedział.

2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczający jest obowiązany dokumentować zgłaszane szkody protokołami awaryjnymi, sporządzonymi oddzielnie dla każdej awarii na przewidzianych do tego celu drukach.

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania.

§ 23. 1. Odszkodowanie ustala się w wysokości udokumentowanych rachunkiem kosztów zakupu nowej maszyny, aparatu bądź urządzenia tego samego rodzaju, typu i mocy lub kosztów naprawy, z uwzględnieniem kosztów transportu, demontażu i montażu — według rzeczywiście poniesionych kosztów usunięcia szkody, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy, lub kalkulacji wyceniowej poszkodowanego, jeżeli szkodę usuwał siłami własnymi.

2. W porozumieniu z ubezpieczającym ustalenie wysokości odszkodowania może nastąpić według cen określonych w „Tabelach średnich kosztów napraw uszkodzonych maszyn elektrycznych”, obowiązujących w dacie szkody, stosowanych przez PZU.

Wypłata odszkodowania oraz dochodzenie roszczeń.

§ 24. 1. Odszkodowanie jest płatne w ciągu 30 dni od daty otrzymania przez PZU zawiadomienia o szkodzie, pod warunkiem złożenia przez ubezpieczającego w ciągu 14 dni od daty tego zawiadomienia rachunku strat oraz

dokumentów uzasadniających roszczenia odszkodowawcze. Jeżeli jest konieczne powołanie biegłych, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni po otrzymaniu opinii biegłych, nie później jednak niż w ciągu 60 dni od daty ich powołania.

2. Jeżeli dostarczenie przez ubezpieczającego dokumentów, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwe w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia o szkodzie, ubezpieczający może wystąpić do PZU z wnioskiem o wypłatę zaliczki na poczet odszkodowania, gdy zaliczka taka jest niezbędna do niezwłocznego wyrównania powstałych strat w ubezpieczonym mieniu.

3. Wniosek o wypłatę zaliczki (ust. 2) powinien zawierać wstępny rachunek strat określający wysokość danej szkody, wysokość i przeznaczenie żądanej zaliczki.

4. PZU wypłaca zaliczkę w wysokości do 50% sumy odpowiadającej podanemu przez ubezpieczającego szacunkowemu rozmiarowi szkody. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wysokość zaliczki może być wyższa.

§ 25. 1. Jeżeli ubezpieczający uprawniony do otrzymania odszkodowania nie zgadza się z ustaleniami właściwej jednostki organizacyjnej PZU co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania, może w ciągu 30 dni od otrzymania zawiadomienia w tej sprawie zgłosić na piśmie żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy przez bezpośrednio nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU.

2. Właściwa jednostka organizacyjna PZU jest obowiązana poinformować ubezpieczającego uprawnionego do odszkodowania o terminie wymienionym w ust. 1 oraz wskazać nadrzędną jednostkę organizacyjną, do której może być wniesione żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy. W razie niepoinformowania przewidziany w ust. 1 termin nie biegnie.

3. Nadrzędna jednostka organizacyjna jest obowiązana rozpatrzyć sprawę i zawiadomić o wyniku ubezpieczającego uprawnionego do odszkodowania w ciągu 30 dni od otrzymania jego wniosku.

§ 26. Jeżeli ubezpieczający jest jednostką gospodarki uspołecznionej podlegającą państwowemu arbitrażowi gospodarczemu, może również dochodzić roszczenia w drodze postępowania arbitrażowego, nie wcześniej jednak niż po rozpatrzeniu roszczenia przez nadrzędną jednostkę organizacyjną PZU, chyba że jednostka ta nie zachowała terminu określonego w § 25 ust. 3.

Roszczenia regresowe.

§ 27. 1. Z dniem zapłaty odszkodowania roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.

2. Nie przechodzi na PZU roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobom, za które ponosi odpowiedzialność.

3. W przypadkach społecznie i gospodarczo uzasadnionych PZU może ograniczyć roszczenie regresowe; nie dotyczy to jednak przypadków, gdy szkoda została spowodowana umyślnie.

4. Ubezpieczający jest obowiązany udzielić PZU wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń, o których mowa w ust. 1, dostarczając informacji oraz dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia tych roszczeń.

Obowiązki ubezpieczającego.

§ 28. Ubezpieczający jest obowiązany opłacić składkę ubezpieczeniową w ciągu 30 dni od daty doręczenia mu polisy lub obliczenia należnej składki.

§ 29. 1. Ubezpieczający jest obowiązany ściśle przestrzegać ogólnie obowiązujących oraz zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami.

2. W razie stwierdzenia, że szkoda powstała wskutek nieprzebrzegania przez ubezpieczającego przepisów, o których mowa w ust. 1, albo że ubezpieczający zezwolił lub dopuścił do naruszenia tych przepisów, PZU może odmówić odszkodowania w części lub w całości, chyba że zapłaćta całości lub części odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego lub interesom gospodarki narodowej.

§ 30. 1. W razie powstania szkody ubezpieczający obowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu jej zmniejszenia oraz zabezpieczenia przed szkodą mienia bezpośrednio zagrożonego.

2. W razie powstania szkody ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o niej w sposób określony w § 36 właściwą jednostkę organizacyjną PZU (inspektorat PZU), która wystawiła polisę, podając w zgłoszeniu rodzaj i przedmiot szkody oraz dokładne oznaczenie miejsca jej powstania. Uważa się, że obowiązek ten został spełniony, jeżeli ubezpieczający zgłosił szkodę w ciągu 3 dni od jej powstania.

3. W razie zaginięcia przedmiotów objętych ubezpieczeniem w czasie trwania zdarzenia losowego lub podczas akcji ratunkowej, ubezpieczający jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym organy Milicji Obywatelskiej, podając rodzaj i ilość zaginionego mienia oraz jego wartość.

4. Przed rozpoczęciem przez PZU czynności likwidacyjnych ubezpieczający nie powinien zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym, chyba że zmiany były niezbędne do zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie i do zmniejszenia szkody lub były w danych okolicznościach konieczne. PZU nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o powstaniu szkody.

5. Ubezpieczający jest obowiązany umożliwić PZU dokonanie szczegółowych oględzin miejsca i przedmiotu szkody w celu sporządzenia protokołu szkody zawierającego techniczny opis szkody oraz zezwolić na dokonanie innych czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania, jak również udzielić PZU potrzebnych w tym celu wyjaśnień oraz przedstawić dowody, których odpowiednio do stanu rzeczy PZU może żądać. Ubezpieczający

jest obowiązany również sporządzić na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i na własny koszt obliczenie poniesionych strat.

6. W razie niedopełnienia przez ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w ustępach poprzedzających, PZU może odmówić odszkodowania w części lub w całości, chyba że niedopełnienie obowiązku nie miało wpływu na ustalenie okoliczności powstania szkody albo jej rozmiaru bądź też na ustalenie wysokości odszkodowania.

Początek i koniec odpowiedzialności PZU — czas trwania ubezpieczenia.

§ 31. 1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od następnego dnia po zgłoszeniu wniosku, chyba że we wniosku oznaczono późniejszy termin początku odpowiedzialności.

2. Za dzień zgłoszenia wniosku uważa się:

- 1) przy zgłoszeniu listem poleconym lub telegraficznie — datę nadania listu lub datę nadania telegramu według datownika pocztowego,
- 2) przy zgłoszeniu listem zwykłym — dzień otrzymania zgłoszenia przez PZU.

§ 32. 1. Okres ubezpieczenia liczy się od rozpoczęcia odpowiedzialności PZU i trwa jeden rok, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).

2. Umowę ubezpieczenia, z wyjątkiem umów ubezpieczeń krótkoterminowych, przedłuża się automatycznie na następny okres roczny, jeżeli żadna ze stron nie wypowiedziała umowy listem poleconym najpóźniej na dwa miesiące przed upływem okresu ubezpieczenia.

§ 33. 1. W ramach zawartej umowy ubezpieczeniem objęte jest również mienie, którego przybyło w grupach mienia zgłoszonych do ubezpieczenia — od chwili gdy znalazło się ono u ubezpieczającego.

2. W razie przejęcia ubezpieczonego mienia przez inną jednostkę gospodarki uspołecznionej prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na jednostkę przejmującą wymienione mienie.

3. W razie zbycia ubezpieczonego mienia, w tym również w razie przejęcia go na własność przez jednostkę gospodarki nie uspołecznionej, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem zajścia zmiany. W tym przypadku jednostce ubezpieczającej przysługuje zwrot składki za okres od daty otrzymania przez PZU zawiadomienia o zbyciu mienia. Zwrot składki nie przysługuje jednak, jeżeli likwidacja ubezpieczonego mienia nastąpiła z powodu szkody, za którą PZU wypłacił odszkodowanie.

Umowa ubezpieczenia.

§ 34. 1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego.

2. Wniosek powinien zawierać co najmniej następujące dane, niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia:

- 1) nazwę i adres ubezpieczającego,
- 2) miejsce ubezpieczenia,

- 3) przedmiot ubezpieczenia,
- 4) podstawę obliczenia składki,
- 5) sposób ubezpieczenia (§ 5),
- 6) okres ubezpieczenia.

3. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z warunkami ubezpieczenia, PZU wezwie ubezpieczającego do uzupełnienia lub sporządzenia nowego wniosku w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma PZU.

4. Ubezpieczający obowiązany jest udzielić PZU odpowiedzi na pytania zamieszczone w formularzu wniosku lub skierowane do niego w innej formie oraz podać PZU wszystkie znane mu okoliczności, które są istotne do oceny ryzyka i ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz mają wpływ na wysokość składki. Jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

5. Wniosek powinien być złożony w Inspektoracie PZU właściwym do obsługi ubezpieczeń jednostek gospodarki uspołecznionej, na którego terenie działania znajduje się siedziba ubezpieczającego.

§ 35. 1. PZU potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia (polisą), który przesyła ubezpieczającemu najpóźniej w ciągu 1 miesiąca od daty otrzymania wniosku zawierającego wszystkie dane niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia.

2. Polisa powinna zawierać obliczenie składki.

3. Jeżeli polisa zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonego przez niego wniosku lub od niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, PZU zwróci ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu polisy, wyznaczając 14-dniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez PZU, zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego są nieważne. W braku sprzeciwu ze strony ubezpieczającego umowę uważa się za zawartą następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.

Zawiadomienia i oświadczenia.

§ 36. 1. Zawiadomienia i oświadczenia ubezpieczającego w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem przyjęcia lub przesłane listem poleconym.

2. Jeżeli ubezpieczający zmienił siedzibę i nie zawiadomił o tym PZU, przyjmuje się, że PZU dopełnił swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, gdy pismo skierował do ostatniej, znanej mu siedziby ubezpieczającego.

Postanowienia końcowe.

§ 37. Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmiennie od ustalonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia. Postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 2

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA MIENIA JEDNOSTEK GOSPODARKI NIE USPOŁECZNIONEJ OD OGNIĄ I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

Postanowienia ogólne.

§ 1. Państwowy Zakład Ubezpieczeń (PZU) zawiera z jednostkami gospodarki nie uspołecznionej i osobami fizycznymi, zwanymi dalej „ubezpieczającymi”, umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Zakres ubezpieczenia.

§ 2. 1. Ubezpieczenie obejmuje mienie znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego, nie podlegające ubezpieczeniu ustawowemu, oraz mienie osobiste pracowników ubezpieczającego.

2. W szczególności umową ubezpieczenia może być objęte następujące mienie ubezpieczającego:

- 1) budynki i budowle,
- 2) budynki i budowle w stadium budowy,
- 3) maszyny, aparaty, narzędzia i urządzenia produkcyjne, urządzenia sklepów, magazynów i innych pomieszczeń oraz środki transportowe,
- 4) towary, surowce, materiały w przerobieniu, półfabrykaty, wyroby gotowe, materiały pomocnicze, opakowania,
- 5) przedmioty przyjęte od osób trzecich w celu wyko-

niań usług (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania),

- 6) zwierzęta służące celom przedsiębiorstwa (handlowego, przemysłowego, usługowego),
- 7) gotówka, papiery wartościowe i inne walory opiewające na walutę krajową,
- 8) mienie osobiste pracowników ubezpieczającego.

3. Ubezpieczeniem może być objęte następujące mienie osobiste pracowników: odzież, obuwie, rowery, wózki inwalidzkie, przedmioty osobistego użytku i własne narzędzia — niezbędne do wykonywania pracy.

4. Jeżeli nie umówiono się inaczej lub jeżeli niniejsze warunki nie zawierają odmiennych postanowień, mienie objęte jest ubezpieczeniem w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia, a mienie osobiste pracowników — ponadto w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika wykonywanej na polecenie ubezpieczającego.

§ 3. 1. PZU odpowiada za szkody spowodowane w ubezpieczonym mieniu przez: ogień, huragan, powódź, piorun, wybuch, deszcz nawalny, grad, upadek pojazdu powietrznego, wydostanie się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych, lawinę, zapadanie się ziemi, usuwanie się ziemi.

2. PZU odpowiada ponadto za szkody spowodowane zaginięciem ubezpieczonego mienia w czasie zdarzenia losowego lub w czasie akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniem losowym, z wyłączeniem jednak szkód w postaci zaginięcia w tym czasie gotówki, papierów wartościowych, zbiorów filatelistycznych i numizmatycznych, dzieł sztuki, przedmiotów ze srebra, złota i platyny oraz biżuterii.

3. Za szkodę uważa się utratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia lub zaginięcia w czasie zdarzeń wymienionych w ust. 1 i 2.

4. Za szkody spowodowane przez:

- 1) ogień — uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
- 2) huragan — uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/s, którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu,
- 3) powódź — uważa się szkody powstałe wskutek:
 - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących i stojących oraz wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych,
 - b) spiwu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
- 4) wybuch — uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednocześnie wywołaniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania szkody za spowodowaną wybuchem jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Za spowodowane wybuchem uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym.,
- 5) deszcz nawalny — uważa się szkody powstałe wskutek opadu deszczu o współczynniku wydajności o wartości co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMiGW); w razie braku stacji pomiarowej IMiGW w miejscu szkody, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania, świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego,
- 6) grad — uważa się szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu,
- 7) upadek pojazdu powietrznego — uważa się szkody powstałe wskutek katastrofy bądź przymusowego lądowania samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także spowodowane upadkiem ich części lub przewożonego ładunku,
- 8) wydostanie się wody z urządzeń wodnokanalizacyjnych — uważa się szkody powstałe wskutek:
 - a) spowodowanego awarią wydostania się wody lub pary z przewodów i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych,

- b) cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
- c) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów w urządzeniach wodnokanalizacyjnych,
- 9) lawinę — uważa się szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich,
- 10) zapadanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zaważenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie,
- 11) usuwanie się ziemi — uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach.

Granice ubezpieczenia mienia.

§ 4. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) nie przekraczające, łącznie z kosztami ratunku oraz uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, kwoty 1000 zł, z tym że ograniczenie to nie dotyczy szkód w mieniu osobistym pracowników,
- 2) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego albo osobę, z którą ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za którą ponosi odpowiedzialność,
- 3) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez osobę, o której mowa w pkt 2, chyba że zapłała odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współzycia społecznego albo interesom gospodarki narodowej,
- 4) powstałe w maszynach, aparatach lub innych urządzeniach wskutek działania prądu elektrycznego podczas ich eksploatacji, chyba że działanie prądu spowodowało równocześnie pożar,
- 5) powstałe wskutek zalania wodą mienia w suterrenach i w piwnicach, składowanego poniżej 20 cm. od poziomu podłogi,
- 6) powstałe w mieniu z powodu przerw w zasilaniu prądem elektrycznym maszyn, aparatów i urządzeń produkcyjnych lub chłodniczych,
- 7) w mieniu osobistym pracowników ubezpieczającego, gdy szkoda pokrywana jest zgodnie z przepisami o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- 8) w aktach oraz dokumentach,
- 9) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu drzew, krzewów, roślin na pniu lub innych upraw, w tym także upraw w szklarniach, namiotach foliowych i inspektach,
- 10) spowodowane wybuchem:
 - a) wywołanym przez ubezpieczającego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych i innych,
 - b) w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy wybuch związany jest z ich naturalną funkcją lub gdy wybuch spowodowany został normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów,
- 11) powstałe przez zalanie wodą wskutek deszczu nawalnego mienia:
 - a) które zostało zalane z powodu złego stanu dachu lub niezabezpieczenia otworów dachowych, w tym także szkody powstałe w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach wynajętych, jeżeli ubezpiecza-

jący wiedząc o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie nie występował do wynajmującego z zadaniem ich usunięcia.

- b) znajdującego się pod gołym niebem lub wiatą, jeżeli mienie to ze względu na rodzaj lub przeznaczenie powinno się znajdować w pomieszczeniach posiadających dach i ściany zewnętrzne; nie dotyczy to wypadków, gdy zalanie nastąpiło w czasie przemieszczania mienia w obrębie danego zakładu pracy lub w czasie sprzedaży na straganach, wózkach i w innych punktach sprzedaży poza lokalem sklepowym,
- 12) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia przedmiotu ubezpieczenia z powodu nieszczelności urządzeń wodnokanalizacyjnych lub innych urządzeń rozprowadzających wodę lub parę,
- 13) spowodowane zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
 - a) górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
 - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
- 14) powstałe wskutek działań wojennych.

Prawa i obowiązki stron.

§ 5. 1. PZU wypłaca należne odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU.

2. Górną granicę odpowiedzialności PZU za ubezpieczone mienie, z zastrzeżeniem ust. 3, stanowi suma ubezpieczenia podana w dokumencie ubezpieczenia (polisie), z tym że suma ubezpieczenia podana dla określonej grupy mienia (poszczególnej pozycji polisy) stanowi granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu do mienia ujętego w tej pozycji.

3. Jeżeli suma ubezpieczenia grupy mienia dotkniętego szkodą jest niższa od wartości rzeczywistej tego mienia w dniu szkody, ustalonej według zasad określonych w § 6, odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się w takiej proporcji, w jakiej suma ubezpieczenia pozostaje do rzeczywistej wartości mienia w dniu powstania szkody.

4. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający. Suma ubezpieczenia dla poszczególnych grup mienia powinna odpowiadać wartości rzeczywistej tego mienia w dniu zgłoszenia ubezpieczenia, a mianowicie:

- 1) dla budynków i budowli — wartości w stanie nowym po potrąceniu zużycia,
- 2) dla budynków i budowli w stadium budowy — wartości kosztorysowej robót odpowiednio do stanu zaawansowania budowy oraz wartości robót zrealizowanych w okresie ubezpieczenia wraz z zapasami materiałowymi,
- 3) dla maszyn, aparatów, narzędzi i urządzeń produkcyjnych, urządzeń sklepów, magazynów i innych pomieszczeń oraz środków transportowych — kosztem ich zakupu po potrąceniu zużycia,
- 4) dla towarów, surowców, materiałów w przerobie, półfabrykatów, wyrobów gotowych, materiałów pomocniczych, opakowań — najwyższej ogólnej wartości tego mienia przewidzianej w okresie ubezpie-

czenia, odpowiadającej kosztem jego zakupu lub wytworzenia (wartości maksymalnej),

- 5) dla przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania) — najwyższej wartości tych przedmiotów przewidzianej w okresie ubezpieczenia (wartości maksymalnej),
- 6) dla zwierząt służących celom przedsiębiorstwa (handlowego, przemysłowego, usługowego) — kosztem ich zakupu,
- 7) dla gotówki, papierów wartościowych i innych walorów opiewających na walutę krajową — najwyższej wartości przewidzianej w okresie ubezpieczenia (wartości maksymalnej),
- 8) dla mienia osobistego pracowników ubezpieczającego — najwyższej wartości tego mienia w stanie nowym w okresie ubezpieczenia, po potrąceniu zużycia.

5. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi zwiększenie lub zmniejszenie wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający jest obowiązany podać PZU odpowiednią zmianę wartości ubezpieczenia. PZU wystawia nowy dokument ubezpieczenia (polisę) na okres roczny, a proporcjonalną część składki z dotychczasowego ubezpieczenia zalicza się na poczet nowej umowy. Do umowy tej stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące początku odpowiedzialności i opłaty składki (§ 18 ust. 1 i 2).

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania.

§ 6. 1. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się według:

- 1) w odniesieniu do budynków i budowli — wartości kosztów odbudowy lub remontu, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy lub kalkulacją zleceńiową poszkodowanego, jeśli szkodę usunął siłami własnymi, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, obowiązującymi w budownictwie — z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów oraz stopnia faktycznego zużycia zniszczonego lub uszkodzonego obiektu. W braku udokumentowania kosztów odbudowy lub remontu wysokość szkody ustala się według cennika stosowanego przez PZU, opracowanego przy współudziale wyspecjalizowanych w zakresie budownictwa jednostek gospodarki społecznej.,
- 2) w odniesieniu do budynków i budowli w stadium budowy — wartości kosztów odbudowy lub remontu ustalonych zgodnie z pkt 1 — bez potrącania zużycia,
- 3) w odniesieniu do maszyn, aparatów, narzędzi, urządzeń produkcyjnych, urządzeń sklepów, magazynów i innych pomieszczeń oraz środków transportu — wartości kosztów zakupu tego samego rodzaju, typu i mocy produkcyjnej nowej maszyny, aparatu, urządzenia, środka transportu albo wartości kosztów naprawy, transportu, demontażu i montażu, po potrąceniu procentowo określonego stopnia faktycznego zużycia do dnia szkody. Wartość tych kosztów powinna być udokumentowana rachunkiem zakupu lub rachunkiem naprawy albo określona według cen stosowanych przez jednostki gospodarki społecznej w dniu ustalenia odszkodowania.,
- 4) w odniesieniu do towarów, surowców, materiałów w przerobie, półfabrykatów, wyrobów gotowych, ma-

teriałów pomocniczych, opakowań — wartości kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody. Ceną z dnia szkody jest cena udokumentowana rachunkiem zakupu, kalkulacją kosztów wytworzenia lub stosowana przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

- 5) w odniesieniu do przedmiotów przyjętych od osób trzecich w celu wykonania usługi (naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania itp.) — wartości kosztów ich zakupu pomniejszonych o faktyczny stopień zużycia przedmiotu (wartości rzeczywistej) lub wartości kosztów naprawy uszkodzonych przedmiotów według cen stosowanych w dniu ustalenia odszkodowania, powiększonych o udowodnioną wartość nakładów ubezpieczającego,
- 6) w odniesieniu do zwierząt służących celom ubezpieczającego — wartości kosztów ich zakupu według cen stosowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej w dniu ustalenia odszkodowania,
- 7) w odniesieniu do gotówki, papierów wartościowych i innych walorów opiewających na walutę krajową — ich nominalnej wartości.

2. Wysokość szkody w mieniu osobistym pracowników ubezpieczającego ustala się odpowiednio do stopnia uszkodzenia przedmiotu, w granicach do 70% jego wartości nowej, według cen z dnia ustalenia odszkodowania stosowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej, z wyłączeniem cen stosowanych w sprzedaży komisowej.

3. Wysokość szkody ustalona według kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu szkody.

4. Rachunek kosztów odbudowy, remontu lub naprawy, przedstawiony przez ubezpieczającego, podlega weryfikacji przez PZU co do zakresu robót.

§ 7. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:

- 1) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
- 2) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej lub amatorskiej (upodobania).

§ 8. 1. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy.

2. Wysokość szkody zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie w wysokości do 3% szkody.

§ 9. Niezależnie od odszkodowania PZU zwraca udokumentowane koszty związane z ratunkiem ubezpieczonego mienia, w wysokości do 3% sumy ubezpieczenia.

Wypłata odszkodowania.

§ 10. PZU wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania przez PZU zawiadomienia o szkodzie, chyba że:

- 1) ubezpieczający nie złożył PZU w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia o szkodzie rachunku strat i innych dokumentów uzasadniających roszczenie; w razie późniejszego złożenia dokumentów odszkodo-

wanie jest wypłacane w terminie 14 dni po ich dostarczeniu.

- 2) wyjaśnienie w 30-dniowym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe; wówczas odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od wyjaśnienia tych okoliczności, z tym że bezsporną część odszkodowania PZU wypłaca w terminie 30-dniowym od zawiadomienia o szkodzie.

Roszczenia regresowe.

§ 11. 1. Z dnem wypłaty odszkodowania PZU może dochodzić roszczeń od osoby odpowiedzialnej za szkodę do wysokości wypłaconego odszkodowania (roszczenie regresowe). Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.

2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub za które ponosi odpowiedzialność.

3. W przypadkach społecznie i gospodarczo uzasadnionych PZU może ograniczyć roszczenie regresowe; nie dotyczy to jednak przypadków, gdy szkoda została spowodowana umyślnie.

4. Jeżeli ubezpieczający bez zgody PZU zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub ograniczył roszczenie, PZU może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU może żądać od ubezpieczającego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

Obowiązki ubezpieczającego.

§ 12. Do obowiązków ubezpieczającego należy:

- 1) podanie do wiadomości PZU wszystkich znanych sobie okoliczności, o które PZU zapytywał przed zawarciem umowy; jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne,
- 2) opłacenie, obliczonej na podstawie obowiązującej taryfy, składki ubezpieczeniowej za cały okres ubezpieczenia z góry,
- 3) informowanie PZU o zmianie adresu; jeżeli ubezpieczający nie zawiadomił PZU o zmianie adresu, pismo PZU wysłane pod ostatnim znanym adresem wywiera skutki prawne.

§ 13. Ubezpieczający powinien przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów, mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami. PZU może zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli niewykonanie obowiązku przyczyniło się do powstania szkody i miało wpływ na jej rozmiar.

§ 14. 1. W razie powstania szkody ubezpieczający obowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu jej zmniejszenia oraz zabezpieczenia przed szkodą

mienia bezpośrednio zagrożonego. Jeżeli ubezpieczający dopuścił się rażącego niedbalstwa w wykonaniu powyższych obowiązków, odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata całości lub części odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach zasadom współżycia społecznego lub interesom gospodarki narodowej.

2. W razie powstania szkody ubezpieczający jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o niej właściwą jednostkę organizacyjną PZU (inspektora PZU, który wystawił polisę), podając w zgłoszeniu rodzaj i przedmiot szkody oraz dokładne miejsce jej powstania.

3. W razie zaginięcia przedmiotów objętych ubezpieczeniem w czasie trwania zdarzenia losowego lub podczas akcji ratowniczej, ubezpieczający jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym organy Milicji Obywatelskiej, podając rodzaj i ilość zaginionego mienia oraz jego wartość.

4. Przed rozpoczęciem przez PZU czynności likwidacyjnych ubezpieczający nie powinien zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem losowym, chyba że zmiany były niezbędne do zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie i do zmniejszenia szkody lub były w danych okolicznościach konieczne. PZU nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia o powstaniu szkody.

5. Ubezpieczający jest obowiązany umożliwić PZU dokonanie szczegółowych oględzin miejsca i przedmiotu szkody w celu sporządzenia protokołu szkody zawierającego techniczny opis szkody oraz zezwolić na dokonanie innych czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i wysokości odszkodowania, jak również udzielić PZU potrzebnych w tym celu wyjaśnień oraz przedstawić dowody, których odpowiednio do stanu rzeczy PZU może żądać. Ubezpieczający obowiązany jest również sporządzić na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i na własny koszt obliczenie poniesionych strat.

6. Ubezpieczający jest obowiązany udzielić PZU wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych, w tym dostarczyć dokumenty i udzielić informacji.

7. W razie niedopełnienia przez ubezpieczającego któregośkolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 2, 3, 4 i 5 — PZU może odmówić odszkodowania w części lub w całości, jeżeli niedopełnienie obowiązku miało wpływ na ustalenie okoliczności powstania szkody bądź też na ustalenie wysokości odszkodowania.

Umowa ubezpieczenia.

§ 15. 1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego.

2. Wniosek powinien zawierać co najmniej następujące dane, niezbędne do zawarcia umowy ubezpieczenia:

- 1) nazwisko i imię lub nazwę ubezpieczającego oraz adres,
- 2) miejsce ubezpieczenia,
- 3) przedmiot ubezpieczenia,
- 4) sumę ubezpieczenia,
- 5) okres ubezpieczenia (początek i koniec).

3. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z warunkami ubezpieczenia, PZU wezwie ubezpieczającego do uzupełnienia lub sporządzenia nowego wniosku w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma PZU.

4. Ubezpieczający jest obowiązany udzielić PZU odpowiedzi na pytania zamieszczone w formularzu wniosku lub skierowane do niego w innej formie oraz podać PZU wszystkie znane sobie okoliczności, które są istotne do oceny ryzyka i ustalenia zakresu odpowiedzialności oraz mają wpływ na wysokość składki. Jeżeli PZU zawarł umowę ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi ubezpieczającego na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.

5. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ust. 6 i 7 umowę uważa się za zawartą po opłaceniu składki, z chwilą doręczenia przez PZU dokumentu ubezpieczenia.

6. Jeżeli przed upływem czternastu dni od daty otrzymania oferty na piśmie PZU nie doręczył ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia, umowę uważa się z piętnastym dniem od otrzymania oferty za zawartą na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia.

7. Jeżeli dokument ubezpieczenia zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonego przez niego wniosku lub od niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia, PZU obowiązany jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia, wyznaczając mu co najmniej siedmiodniowy termin zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku przez PZU, zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego są nieważne. W braku sprzeciwu ze strony ubezpieczającego umowę uważa się za zawartą następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.

§ 16. 1. W razie przejścia własności ubezpieczonej nieruchomości na inną osobę, prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na nowego właściciela. Jednakże zarówno PZU, jak i nowy właściciel mogą umową wypowiedzieć, z zachowaniem jednodniowego terminu wypowiedzenia. Dawny i nowy właściciel ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę składki przypadającej za czas od chwili otrzymania przez zakład ubezpieczeń wiadomości o zmianie właściciela.

2. W razie przejścia na inną osobę własności rzeczy ruchomych, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem zajścia zmiany. Składka za nie wykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi, pod warunkiem że ubezpieczający zawiadomił o tym PZU w ciągu jednego miesiąca. W razie niezachowania tego terminu, zwrot składki przysługuje za okres od daty otrzymania przez PZU zawiadomienia. Zwrot składki nie należy się, jeżeli w danym okresie ubezpieczenia powstała szkoda, za którą PZU przyznał odszkodowanie.

Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia.

§ 17. 1. Każda ze stron umowy, w ciągu miesiąca od daty wypłaty odszkodowania lub daty doręczenia ubezpieczającemu odmowy wypłaty odszkodowania, może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

2. W razie wypowiedzenia umowy, składka za nie wykorzystany okres ubezpieczenia podlega zwrotowi tylko wtedy, gdy nie wypłacono odszkodowania.

Początek i koniec odpowiedzialności PZU.

§ 18. 1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki, chyba że w umowie przewidziano późniejszy termin początku odpowiedzialności.

2. Okres ubezpieczenia liczy się od rozpoczęcia odpowiedzialności PZU i trwa jeden rok, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe).

3. Ciągłość odpowiedzialności PZU zostaje zachowana przez opłacenie składki ubezpieczeniowej na następny okres ubezpieczenia przed upływem bieżącego okresu.

4. Mimo upływu okresu ubezpieczenia umowa ubezpieczenia nie wygasa, gdy składka ubezpieczeniowa opłacona została najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia. Jednakże do dnia następującego po dniu opłacenia składki PZU za szkody powstałe w tym okresie odpowiada na warunkach dotychczas zawartej umowy nawet wtedy, gdy wraz z opłaceniem składki zmienione zostały warunki umowy.

5. Odpowiedzialność PZU kończy się z wygaśnięciem umowy ubezpieczenia.

Dochođenje roszczeń.

§ 19. 1. Jeżeli poszkodowany nie zgadza się z ustaleniami właściwej jednostki organizacyjnej PZU co do odmowy zaspokojenia roszczenia albo co do wysokości odszkodowania, może w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia w tej sprawie zgłosić na piśmie żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy przez bezpośrednio nadzrędną jednostkę organizacyjną PZU.

2. Właściwa jednostka organizacyjna PZU jest obowiązana poinformować poszkodowanego o terminie wymienionym w ust. 1 oraz wskazać nadzrędną jednostkę organizacyjną, do której może być wniesione żądanie ponownego rozpatrzenia sprawy. W razie niepoinformowania przewidziany w ust. 1 termin nie biegnie.

3. Nadzrędną jednostką organizacyjną jest obowiązana rozpatrzyć sprawę i zawiadomić poszkodowanego o wyniku w terminie 30 dni od otrzymania jego wniosku.

4. Poszkodowany może również dochodzić roszczenia na drodze sądowej bez zachowania trybu, o którym mowa w ust. 1—3, jednak nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia roszczenia do PZU.

Postanowienia końcowe.

§ 20. Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia. Postanowienia te nie mogą być sprzeczne z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 8

TARYFA PRZEMYSŁOWA ZA UBEZPIECZENIA UMOWNE MIENIA OD OGNIA I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 1. Niniejsza taryfa ma zastosowanie do ubezpieczeń umownych od ognia i innych zdarzeń losowych mienia jednostek gospodarki społecznej i nie społecznej znajdującego się na terenie (posesji) zakładu przemysłowego, tj. zakładu, w którym odbywa się produkcja, z wyjątkiem produkcji budowlano-montażowej, projektowo-kosztorysowej i rolnej.

Zasady stosowania taryfy i obliczania składki.

§ 2. 1. Składkę roczną oblicza się od wartości mienia (podstawy obliczenia składki) lub sumy ubezpieczenia ustalonych dla poszczególnych rodzajów mienia zgodnie z przepisami ogólnych warunków ubezpieczenia, według stawek taryfowych wyrażonych w promilach (‰).

2. Składkę za ubezpieczenia krótkoterminowe zawierane na okres krótszy od roku oblicza się:

- 1) dla jednostek gospodarki społecznej — od składki rocznej (ust. 1) za liczbę miesięcy trwania ubezpieczenia, przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny,
- 2) dla jednostek gospodarki nie społecznej — według poniższej tabeli frakcyjnej:
 - a) ubezpieczenie na okres do 1 miesiąca — 20% składki rocznej,
 - b) ubezpieczenie na okres do 2 miesięcy — 30% składki rocznej,
 - c) ubezpieczenie na okres do 3 miesięcy — 40% składki rocznej,

- d) ubezpieczenie na okres do 4 miesięcy — 50% składki rocznej,
- e) ubezpieczenie na okres do 5 miesięcy — 60% składki rocznej,
- f) ubezpieczenie na okres do 6 miesięcy — 70% składki rocznej,
- g) ubezpieczenie na okres do 7 miesięcy — 80% składki rocznej,
- h) ubezpieczenie na okres do 8 miesięcy — 90% składki rocznej,
- i) ubezpieczenie powyżej 8 miesięcy — 100% składki rocznej.

3. Wszelkie obniżki i podwyżki oblicza się kolejno metodą iloczynową.

4. Ogólną sumę składki ustala się w pełnych złotych. Najniższa składka z jednej polisy (tzw. minimalna) wynosi 100 zł.

5. Stawki taryfowe za ubezpieczenie mienia zakładów przemysłowych nie wymienionych w taryfie ustala Państwowy Zakład Ubezpieczeń.

6. Dla umów ubezpieczenia zawieranych z jednostkami gospodarki społecznej na podstawie porozumień w sposób odmienny od przyjętego w ogólnych warunkach ubezpieczenia, mogą być ustalone specjalne stawki taryfowe lub stawki średnie ważone bądź odrębna podstawa obliczenia składki.

§ 3. 1. Wysokość stawek taryfowych za ubezpieczenie środków trwałych i środków obrotowych ustala się w zależności:

- 1) od klasy budynku lub budowli, w którym to mienie się znajduje (§ 4),
 - 2) od grupy przemysłu (rodzaju produkcji lub działalności), do której mienie to jest zaliczone (§ 5),
- według tabeli podanej w § 11.

2. Wysokość stawek taryfowych za ubezpieczenie budowli niepalnych i trudno palnych, mienia pracowniczego oraz środków transportowych ustala się w zależności od rodzaju mienia (§ 13).

Klasy budynków i budowli.

§ 4. 1. Wszystkie budynki i budowle znajdujące się na terenie (posesji) zakładu przemysłowego dzieli się z punktu widzenia ryzyka ubezpieczeniowego na dwie klasy, a mianowicie:

- 1) do klasy I zalicza się budynki i budowle murowane, kryte materiałami niepalnymi,
- 2) do klasy II zalicza się pozostałe budynki i budowle bez względu na rodzaj materiału konstrukcyjnego i pokrycia dachu.

2. Za budynki i budowle murowane kryte materiałami niepalnymi uważa się budynki i budowle o ścianach zewnętrznych zbudowanych z cegły, prefabrykatów, kamienia, pustaków, szkła i innych materiałów niepalnych oraz mające pokrycie dachowe z materiałów niepalnych lub trudno palnych, jak: blacha, dachówka, sternit, lupki, papa itp.

3. Budowle wykonane z brezentu, tworzyw sztucznych i innych powłok (np. budowle pneumatyczne, tunele i namioty) oraz otwarte wiaty i zadaszenia zalicza się do klasy II.

4. Do mienia ruchomego znajdującego się poza obrębem budynków i budowli (pod gołym niebem) stosuje się stawki taryfowe właściwe dla mienia znajdującego się w budynku klasy I.

Grupy przemysłu.

§ 5. Przy ustalaniu przynależności branżowej zakładu przemysłowego (grupy przemysłu) — stosownie do podziału branżowego uwzględnionego w tabeli stawek taryfowych (§ 11) — bierze się pod uwagę główny rodzaj produkcji wykonywanej przez ten zakład, nie uwzględnia się natomiast produkcji ubocznej lub produkcji oddziałów pomocniczych. Nie dotyczy to środków transportowych, budowli niepalnych lub trudno palnych oraz mienia pracowniczego (§ 13).

Obniżki i podwyżki.

A. Obniżki

§ 6. 1. Za stosowanie środków bezpieczeństwa ogniowego przysługują następujące obniżki składki:

- 1) za czynne urządzenia tryskaczowe — 30%,
- 2) za czynne elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, mające na celu:
 - a) sygnalizowanie w miejscu odległym od chronionego obiektu (wartownia, portier-

nia, jednostka straży pożarnej itp.) powstania pożaru	— 30%,
b) wywołanie alarmu w miejscu chronionego obiektu	— 15%,
3) za posiadanie własnej zawodowej straży pożarnej	— 10%.

2. Obniżki składki, o których mowa w ust. 1, przysługują każdorazowo na jeden okres ubezpieczenia na podstawie załączonego do wniosku o ubezpieczenie świadectwa o pełnej sprawności urządzeń tryskaczowych i sygnalizacyjno-alarmowych, wystawionego przez uprawnioną jednostkę organizacyjną.

§ 7. 1. Zakłady przemysłowe unieruchomione całkowicie na okres dłuższy niż 3 miesiące mogą korzystać, w czasie unieruchomienia, z obniżki składki w wysokości 20%; podstawą do udzielenia obniżki będzie wniosek i pisemne oświadczenie ubezpieczającego.

2. Ust. 1 nie dotyczy zakładów przemysłowych czynnych z reguły tylko w okresie kampanii, np. cukrowni, gorzelnii itp., oraz zakładów tylko częściowo unieruchomionych.

B. Podwyżki

§ 8. Do ubezpieczeń mienia jednostek gospodarki nie uspołecznionej stosuje się stawki podane w niniejszej taryfie, zwiększone o 150%.

Srednia ważona stawka taryfowa.

§ 9. 1. Średnią ważoną stawkę taryfową stosuje się w ubezpieczeniach zawieranych z jednostkami gospodarki uspołecznionej na sumy zmienne lub według sposobu solidarnego oraz w ubezpieczeniach zawieranych na podstawie porozumień z ubezpieczającym.

2. Stawkę, o której mowa w ust. 1, otrzymuje się przez podzielenie sumy rocznych składek za wszystkie grupy mienia taryfowanego według różnych stawek taryfowych przez łączną sumę ubezpieczenia (podstawę obliczenia składki w tysiącach złotych) dla tych grup mienia. Stawkę tę ustala się z dokładnością do drugiej cyfry ułamka dziesiętnego.

Składka zaliczkowa i ostateczna.

§ 10. 1. W ubezpieczeniach środków obrotowych zawartych na sumy zmienne stosuje się składkę zaliczkową i ostateczną.

2. Na poczet składki ostatecznej (ust. 3) pobiera się na początku okresu ubezpieczenia składkę zaliczkową, która wynosi:

- 1) w pierwszym okresie ubezpieczenia po zawarciu umowy — 50% składki rocznej obliczonej od podstawy obliczenia składki podanej we wniosku,
- 2) w drugim i następnych okresach ubezpieczenia — 50% rocznej składki ostatecznej za okres ubiegły,
3. Składkę ostateczną ustala się po upływie okresu ubezpieczenia od średniej arytmetycznej wartości kwartalnych zapasów środków obrotowych.

§ 11. Wysokość stawek taryfowych za ubezpieczenie budynków i budowli zaliczonych do klasy I i znajdujących się w nich mienia przedstawia poniższa tabela:

Pos.	Rodzaj produkcji lub działalności (grupa przemysłu)	Stawka taryfowa w ‰	
		środki trwale	środki obrotowe
1	2	3	4
1	Ciepłownictwo, energetyka, wodociągi, elektrownie, elektrociepłownie i stacje rozdzielcze	0,6	0,7
2	Gazownie	1,7	2,0
3	Wodociągi i stacje pomp	0,4	0,4
4	Cementowy, ceramiczny, kopalniański i pokrewne; Cementownie, wytwórnie cegły ogniotrwałej i terakotowej, wyrobów szamotowych, cegły sylikatowej, eternitu, gipsu, wapna	0,7	0,8
5	Betoniarnie, obróbka kamienia budowlanego i drogowego, piaskownie i żwirownie	0,5	0,6
6	Cegielnie, wytwórnie dachówek ceramicznych	1,3	1,4
7	Wytwórnie fajansu, porcelany, porcelitu, kamionki oraz kaflarnie i klinkiernie	1,4	1,7
8	Huty szkła	1,1	1,3
9	Kopalnictwo węglowe (głębiny)	3,0	3,3
10	Kopalnictwo metali i surowców chemicznych (głębiny), z wyjątkiem kopalnictwa ropy naftowej i gazu ziemnego	1,1	1,8
11	Kopalnictwo odkrywkowe	1,1	1,8
	Chemiczny i petrochemiczny		
12	Wytwórnie amoniaku	4,5	5,4
13	Wytwórnie benzyny i kauczuku syntetycznego	3,3	4,0
14	Wytwórnie barwników	5,0	6,0
15	Wytwórnie wyrobów celulozowych i ogni sztucznych	4,2	5,0
16	Wytwórnie farb i lakierów	5,0	6,0
17	Wytwórnie materiałów fotograficznych	3,2	3,8
18	Wytwórnie garbników syntetycznych	1,5	1,8
19	Przetwórstwo skóry i skór zwierzęcych (na klej, nawóz, żelatynę itp.)	5,0	6,0
20	Wytwórnie karbidu	2,2	2,6
21	Laboratoria chemiczne	1,0	1,2
22	Wytwórnie mydła i środków do prania	1,1	1,3
23	Wytwórnie nawozów sztucznych	0,6	0,7
24	Wytwórnie olejków i esencji eterycznych	5,0	6,0
25	Wytwórnie past i zapraw terpentynowych	3,9	4,7
26	Wytwórnie parafiny i wosku syntetycznego	4,3	5,2
27	Wytwórnie wyrobów perfumeryjnych i środków kosmetycznych	1,4	1,7
28	Wytwórnie środków do zwalczania szkodników roślinnych oraz środków owadobójczych	1,0	1,2
29	Wytwórnie smarów i olejów technicznych (naturalnych i syntetycznych)	3,0	3,6
30	Smolarnie, sucha destylacja drewna i torfu	3,7	4,4
31	Wytwórnie tworzyw sztucznych	2,0	2,4
32	Wytwórnie materiałów gumowych	1,8	2,2
33	Wytwórnie obuwia gumowego i galanterii gumowej	2,5	3,0
34	Wytwórnie wyrobów farmaceutycznych	5,0	6,0
35	Kopalnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego — szyby naftowe w eksploatacji	1,3	1,3
36	Rafinerie ropy naftowej i zakłady przeróbki gazu ziemnego	1,6	2,0
	Drzewny		
37	Tartaki	3,2	4,0
38	Wytwórnie mebli	3,3	4,0
39	Wytwórnie płyt pilśniowych	3,0	3,6
40	Wytwórnie zapalek	3,5	4,2
41	Wytwórnie kałafonii i zakłady terpentyny	3,3	4,0
42	Inne zakłady obróbki drewna	2,0	2,4
	Elektrotechniczny		
43	Wytwórnie aparatów i urządzeń pomiarowych, sygnalizacyjnych, telefonicznych, telegraficznych i teletechnicznych	0,9	1,1
44	Wytwórnie generatorów i maszyn elektrycznych (silników), prądnic	0,8	1,0
45	Wytwórnie ogniw i baterii	2,1	2,5
46	Wytwórnie kabli teletechnicznych	1,2	1,5
47	Wytwórnie sprzętu instalacyjno-łącznikowego i teletechnicznego	1,0	1,2
48	Wytwórnie żarówek elektrycznych	0,8	1,0
49	Wytwórnie transformatorów	1,0	1,2
50	Zakłady sprzętu elektrycznego nie wymienione wyżej	1,3	1,5
51	Wytwórnie aparatów i sprzętu radiotechnicznego	1,2	1,5

1	2	3	4
	Hutniczy i koksowniczy		
52	Huty metali (żelaza, ołowiu, cynku, miedzi itp.), kuźnie, odlewnie, walcownie	0,2	0,4
53	Koksownie	0,3	0,6
	Metalowy i maszynowy		
54	Wytwórnice samochodów osobowych i motocykli	0,9	1,1
55	Wytwórnice samochodów ciężarowych	1,2	1,4
56	Wytwórnice traktorów i ciągników	0,8	1,0
57	Zakłady naprawy środków transportu	1,8	2,2
58	Wszelkie zakłady z obróbką wyłącznie metali:		
	a) produkcja przedmiotów nieprecyzyjnych	0,6	0,6
	b) produkcja przedmiotów precyzyjnych, łatwo uszkodzalnych, naczyń emaliowanych	0,7	0,8
59	Pozostałe zakłady przemysłu metalowego i maszynowego	1,2	1,4
	Papierniczy i poligraficzny		
60	Wytwórnice celulozy	1,2	1,4
61	Zakłady celulozowo-papiernicze	1,6	1,9
62	Drukarnie i litografie	0,7	0,8
63	Introligatornie i inne zakłady przemysłu papierniczego	1,2	1,4
	Rolny i spożywczy		
64	Browary, drożdżownie, chmielarnie, wytwórnice wód gazowych	0,8	1,0
65	Cukrownie i rafinerie cukru	2,0	2,4
66	Gorzelnie	1,4	1,7
67	Krochmalnie, syropiarnie, płatkarnie i wytwórnice mączki kartoflanej	1,0	1,2
68	Wytwórnice margaryny i tłuszczów jadalnych	1,2	1,4
69	Przemysł mięsny	1,2	1,4
70	Mleczarnie i przetwórstwo mleka	0,7	0,8
71	Młyny zbożowe i kaszarnie, łącznie ze spichrzami, łuszcarnie ryżu	4,4	5,3
72	Rafinerie olejów roślinnych	1,8	2,2
73	Suszarnie cykorii, kawy, nasion i ziół	1,7	2,0
74	Przetwórstwo owocowo-warzywnicze i inne zakłady artykułów spożywczych nie wymienione wyżej	0,8	1,0
75	Wytwórnice wyrobów tytoniowych	1,3	1,6
	Skórzany i obuwniczy		
76	Garbarnie	1,2	1,4
77	Wytwórnice galanterii i wyrobów skórzanych	0,9	1,1
78	Zakłady przemysłu obuwniczego (z wyjątkiem produkcji obuwia gumowego)	1,7	2,0
79	Zakłady przemysłu futrzarskiego	1,0	1,2
	Włókienniczy i odzieżowy		
80	Zakłady dziewiarskie, pończosznicze, pasmanteryjne	1,0	1,2
81	Wykańczalnie tkanin	1,3	1,6
82	Wytwórnice filcu i wyrobów filcowych	1,1	1,3
83	Przędzalnie włókien sztucznych	1,4	1,7
84	Inne przędzalnie	3,0	3,6
85	Tkalnie, farbiarnie włókien i przędzy	1,2	1,4
86	Włókiennicze zakłady wielooddziałowe	2,3	2,8
87	Zakłady przemysłu odzieżowego	0,7	0,8

§ 12. 1. Za ubezpieczenie budynków i budowli klasy II oraz znajdującego się w nich mienia stosuje się stawki taryfowe zwiększone o 20%.

2. Za środki trwałe uważa się budynki i budowle oraz maszyny, aparaty i urządzenia zaliczone do tych środków na podstawie odrębnych przepisów.

3. Do środków obrotowych zalicza się towary, su-

rowce, materiały w przerobie, półfabrykaty, wyroby gotowe, materiały pomocnicze, opakowania oraz zmagazynowane i nie użytkowane maszyny, aparaty i urządzenia.

§ 13. Wysokość stawek taryfowych za ubezpieczenie budowli niepalnych i trudno palnych, mienia pracowniczego oraz środków transportu lądowego, wodnego i lotniczego przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Budowle niepalne i trudno palne oraz mienie pracownicze	Stawka taryfowa w ‰/uu
88	A. Budowle niepalne i trudno palne (zgłoszone do ubezpieczenia w oddzielnej pozycji wniosku, z oddzielną sumą ubezpieczenia — podstawą obliczenia składki), tj. komory podziemne, doły gnilne (szamba), tunele przemysłowe i kanały przechodnie, kanały nieprzechodnie, drogi kolejowe (z wyjątkiem kolei linowych), drogi tramwajowe, drogi kołowe, ulice i place, budowle stacyjne (rampy, perony itp.), budowle piętrzące (jazzy, zapory, śluzy itp.), kanały wodne (żeglowne i melioracyjne nierolnicze), ujścia i zrzuły wody, wały i groble, budowle sportowe (z wyjątkiem pływalni), ogrodzenia i parkany (z wyjątkiem drewnianych)	0,05
89	B. Mienie pracownicze	0,4

Poz.	Rodzaj środka transportowego	Stawka taryfowa w ‰
C. Tabor naziemny		
90	Lokomotywy, wagony motorowe, jednostki ruchome elektryczne, wagony (z wyjątkiem wymienionych pod poz. 91), tramwaje, trolejbusy	0,8
91	Wagony cysterny do przewozu materiałów łatwo palnych wraz z sawartością	2,4
92	Pojazdy samochodowe w użytkowaniu, z wyjątkiem wymienionych pod poz. 94:	
	a) motocykle, motorowery, ciągniki, walce drogowe, przyczepy i naczepy, z wyjątkiem wymienionych pod lit. b)	0,6
	b) samochody cysterny do przewozu materiałów łatwo palnych wraz z przyczepami i naczepami	2,0
	c) pozostałe pojazdy samochodowe	0,9
98	Pojazdy samochodowe tylko w postoju:	
	a) w budynkach klasy I	0,5
	b) w budynkach klasy II	1,5
	c) pod gołym niebem	0,8
94	Pojazdy samochodowe podczas próbnych jazd fabrycznych, imprez sportowych (jazdy konkursowe, rajdy, motokrosy, wyścigi itp.) oraz treningów do tych imprez	ustala PZU
95	Pojazdy konne (osobowe, gospodarcze, wozy specjalne, sanie itp.) oraz uprząż	1,5
96	Rowery stanowiące własność zakładów pracy, używane jako środek lokomocji pracowników	1,3
97	Wózki jezdniowe o napędzie elektrycznym (akumulatorowe) lub z silnikiem spalinowym	1,0
D. Tabor pływający		
98	Lodzie motorowe	1,6
99	Lodzie wiosłarskie, żaglowe, rowery wodne itp.	1,1
100	Statki wodne, promy, holowniki, pogłębiarki itp. (również maszyny i urządzenia produkcyjne na tych jednostkach), bez względu na napęd:	
	a) żelazne	1,0
	b) drewniane	1,6
101	Pływające przystanie (również urządzenia)	3,3
E. Tabor lotniczy		
102	Samoloty:	
	a) w ruchu i postoju w obrębie Polski	3,3
	b) tylko w postoju w budynkach wszelkiego rodzaju lub pod gołym niebem	5,5
	Szybowce:	
103	a) w ruchu i postoju w obrębie Polski	4,0
	b) tylko w postoju w budynkach wszelkiego rodzaju lub pod gołym niebem	2,7

Załącznik nr 4

TARYFA NIEPRZEMYSŁOWA ZA UBEZPIECZENIA UMOWNE MIENIA OD OGNI A I INNYCH ZDARZEŃ LOSOWYCH

§ 1. Niniejsza taryfa ma zastosowanie do ubezpieczeń umownych od ognia i innych zdarzeń losowych mienia jednostek gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej, z wyjątkiem mienia znajdującego się na terenie (posesji) zakładu przemysłowego, tj. zakładu, w którym odbywa się produkcja.

Zasady stosowania taryfy i obliczania składki.

§ 2. 1. Składkę roczną oblicza się od wartości mienia (podstawy obliczenia składki) lub sumy ubezpieczenia ustalonej dla poszczególnych rodzajów mienia zgodnie z przepisami ogólnych warunków ubezpieczenia, według stawek taryfowych wyrażonych w promilach (‰).

2. Składkę za ubezpieczenia krótkoterminowe zawierane na okres krótszy od roku oblicza się:

1) dla jednostek gospodarki uspołecznionej — od składki rocznej (ust. 1) za liczbę miesięcy trwania ubez-

pieczenia, przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.

2) dla jednostek gospodarki nie uspołecznionej — według poniższej tabeli frakcyjnej:

- a) ubezpieczenie na okres do 1 miesiąca — 20‰ składki rocznej,
- b) ubezpieczenie na okres do 2 miesięcy — 30‰ składki rocznej,
- c) ubezpieczenie na okres do 3 miesięcy — 40‰ składki rocznej,
- d) ubezpieczenie na okres do 4 miesięcy — 50‰ składki rocznej,
- e) ubezpieczenie na okres do 5 miesięcy — 60‰ składki rocznej,
- f) ubezpieczenie na okres do 6 miesięcy — 70‰ składki rocznej,

- g) ubezpieczenie na okres do 7 miesięcy — 80% składki rocznej,
 h) ubezpieczenie na okres do 8 miesięcy — 90% składki rocznej,
 i) ubezpieczenie powyżej 8 miesięcy — 100% składki rocznej.

3. Wszelkie obniżki i podwyżki oblicza się kolejno metodą iloczynową.

4. Ogólną sumę składki ustala się w pełnych złotych. Najniższa składka z jednej polisy (tzw. minimalna) wynosi złotych 100.

5. Stawki taryfowe za ubezpieczenie przedmiotów nie wymienionych w taryfie ustala Państwowy Zakład Ubezpieczeń.

6. Dla umów ubezpieczenia zawieranych z jednostkami gospodarki uspołecznionej na podstawie porozumień, w sposób odmienny od przyjętego w ogólnych warunkach ubezpieczeń, mogą być ustalone specjalne stawki taryfowe lub stawki średnie ważone bądź odrębna podstawa obliczenia składki.

7. Wysokość stawek taryfowych ustala się w zależności od:

- 1) kategorii miejscowości,
- 2) klasy budynków (budowli) i ich przeznaczenia,
- 3) stopnia niebezpieczeństwa ogniowego.

Kategorie miejscowości.

§ 3. Miejscowości dzieli się na kategorie A i B. Do kategorii A zalicza się miasta wojewódzkie, do kategorii B zalicza się pozostałe miasta i miejscowości.

Klasy budynków i budowli.

§ 4. 1. Budynki i budowle dzieli się na dwie klasy. Do klasy I zalicza się budynki i budowle murowane, kryte materiałami niepalnymi, do klasy II — pozostałe budynki i budowle bez względu na rodzaj materiału konstrukcyjnego i pokrycia dachu.

2. Za budynki i budowle murowane kryte materiałami niepalnymi uważa się budynki i budowle o ścianach zewnętrznych zbudowanych z cegły, prefabrykatów, kamienia, pustaków, szkła i innych materiałów niepalnych oraz mające pokrycia dachowe z materiałów niepalnych lub trudno palnych, jak blacha, dachówka, eternit, łupki, papa itp.

3. Budowle wykonane z brezentu, tworzyw sztucznych i innych powłok (np. budowle pneumatyczne, tunele i namioty) — z wyjątkiem namiotów i tuneli z folii — oraz otwarte wiaty i zadaszenia zalicza się do klasy II.

A. Taryfowanie budynków i budowli.

§ 5. 1. Każdy budynek i budowlę taryfuje się oddzielnie według odrębnej podstawy obliczenia składki lub sumy ubezpieczenia.

2. Wysokość stawek taryfowych przedstawia poniższa tabela:

Poz.	Przeznaczenie użytkowe budynku bądź budowli	Kategoria miejscowości	Klasa budynku (budowli)	
			I	II
			stawki taryfowe w ‰	
1	Budynki handlowe, usługowe, warsztatowe, magazyny, składy, budynki biurowe, administracyjne, socjalne, hotele, domy wczasowe i pensjonaty, budynki służby zdrowia, sanatoria, przedszkola, szkoły, domy dziecka, domy akademickie, internaty, teatry, kina	A	0,25	1,00
2		B	0,35	1,40
3	Budynki mieszkalne (poza wymienionymi w poz. 5)	A	0,04	0,25
4		B	0,06	0,40
5	Budynki i budowle w gospodarstwach rolnych, leśnych, ogrodniczych i hodowlanych	—	1,25	2,80
6	Budynki i budowle organizacji wyznaniowych	ustala PZU		
7	Budynki i budowle w stadium budowy, przebudowy lub remontu (wraz z materiałami na placu budowy i zagospodarowaniem placu budowy) ubezpieczone: a) na sumy stałe	2,50		
8		b) na sumy zmienne	5,00	
9	Budowle niepalne i trudno palne (zgłoszone do ubezpieczenia w oddzielnej pozycji wniosku, z oddzielną sumą ubezpieczenia — podstawą obliczenia składki), tj. komory podziemne, doly gnilne (szamba), tunele przemysłowe i kanały przechodnie, kanały nieprzechodnie, drogi kolejowe (z wyjątkiem kolei linowych), drogi tramwajowe, drogi kołowe, ulice i place, budowle stacyjne (rampy, perony itp.), budowle piętrzące (jazzy, zapory, śluzy itp.), kanały wodne (żeglowne i melioracyjne nierolnicze), ujęcia i zrzuty wody, wały i groble, budowle sportowe (z wyjątkiem pływalni), ogrodzenia i parkany (z wyjątkiem drewnianych), mosty, wiadukty itp.	—	0,05	

B. Taryfowanie mienia ruchomego.

6 stopni niebezpieczeństwa ogniowego, z wyjątkiem mienia nie objętego wykazem.

§ 6. 1. Mienie ruchome wymienione w wykazie klasyfikacyjnym mienia ruchomego (§ 7) dzieli się na

2. Według stopni niebezpieczeństwa ogniowego, podanych w poz. 10—55 wykazu klasyfikacyjnego (§ 7), tary-

fuje się zarówno towary, materiały i wyroby, jak i urządzenia pomieszczeń, w których one się znajdują.

3. Dla mienia ruchomego znajdującego się poza obrębem budynków (pod gołym niebem) stosuje się następujące zasady taryfowania:

- 1) mienie zaliczone do 1 stopnia niebezpieczeństwa ogniowego taryfuje się jak mienie znajdujące się w budynkach klasy I,

2) mienie zaliczone do pozostałych stopni niebezpieczeństwa ogniowego taryfuje się jak mienie znajdujące się w budynkach klasy I ze zwykłą 50%.

4. Dla mienia ruchomego nie objętego wykazem klasyfikacyjnym stosuje się stawki taryfowe podane w § 9.

§ 7. Wykaz klasyfikacyjny mienia ruchomego:

Pos.	Przedmiot ubezpieczenia	Stopień niebezpieczeństwa ogniowego
1	2	3
	I. Materiały budowlane, ceramiczne, mineralne itp.	
10	Cegła, dachówka, eternit, klinkier, kamienie, łupki, terakota, azbest i materiały azbestowo-cementowe, betonowe, szamotowe itp., gruzobeton i inne materiały prefabrykowane, glina, żwir, piasek, wapno gaszone, karborund i inne materiały ściernie, płyty izolacyjne z materiałów niepalnych	1
11	Materiały słabastrowe, kamionkowe i marmurowe, kafle, asfalt, cement, kreda, wapno niegaszone	2
12	Materiały fajansowe, garncearskie, porcelanowe i szklane, gips	3
13	Papa smołowa i bitumiczna oraz płyty izolacyjne z materiałów palnych: <ol style="list-style-type: none"> a) w zakładach wytwórczych b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu) 	6 2
14	Różne mieszane materiały budowlane, ceramiczne, mineralne itp.	3
15	Budowlane materiały na placu budowy (w magazynach lub pod gołym niebem): <ol style="list-style-type: none"> a) jeżeli budynek lub budowla w budowie są też ubezpieczone — według stawki taryfowej za budynek lub budowlę w budowie (§ 5 ust. 2 poz. 7 i 8 tabeli), b) w innym przypadku 	3
	II. Materiały chemiczne, gumowe, z tworzyw sztucznych i farmaceutyczne	
16	Mydło, proszek do prania, soda, alun, szkło wodne, biel cynkowa, atrament, nawozy sztuczne oraz środki do zwalczania szkodników roślinnych i zwierzęcych (azotox itp.)	1
17	Materiały łatwo palne w zakładach produkujących takie materiały lub używających ich do produkcji lub w innym celu oraz w składach hurtowych i stacjach paliw płynnych (z wyjątkiem mienia podanego w § 9 poz. 105 tabeli): <ol style="list-style-type: none"> a) w halach produkcyjnych, warsztatach, magazynach, piwnicach ziemnych lub pod gołym niebem b) w specjalnie urządzonych zbiornikach podziemnych odpowiadających przepisom państwowym w tym zakresie Uwagi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Za materiały łatwo palne uważa się wszelkie stałe, płynne i gazowe materiały chemiczne, farmaceutyczne, a także tworzywa sztuczne oznaczające się niską temperaturą zapłonu lub łatwym i szybkim spalaniem, jak: dwusiarczek węgla, eter, ropa naftowa i jej destylaty (gazolina, ligroina, benzyna, nafta itp.), smoły z węgla kamiennego (benzol, toluol i inne), aceton, alkohol (w stanie nie rozcieńczonym), spirytus, terpentyna, lekkie olejki żywiczne (pinolina i inne), oleje mineralne i roślinne, lakiery nitrocelulozowe, acetonowe i inne, lakiery rozcieńczone terpentyną lub spirytusem, celuloid oraz łatwo palne tworzywa sztuczne (np. styropian). 2. Materiały łatwo palne w piwnicach ziemnych i pod gołym niebem taryfuje się jak mienie znajdujące się w budynkach lub budowlach klasy I 	5 4
18	Materiały wybuchowe w zakładach produkujących takie materiały lub używających ich do produkcji lub w innym celu oraz w pozostałych jednostkach (np. w handlu) <p>Uwaga:</p> <p>Za materiały wybuchowe uważa się wszelkie stałe i płynne materiały eksplodujące albo ich mieszaniny, bez względu na to, czy są używane do celów strzelniczych, czy też wybuchowych, jeżeli eksplozja w przebiegu i skutkach odpowiada działaniu środków eksplodujących używanych w technice strzelniczej lub wybuchowej.</p>	ustala PZU
19	Butle z gazem sprężonym (tlen, wodór, propan-butan, acetylen i inne gazy techniczne)	3
20	Urządzenia i materiały zakładów fotograficznych (atelier i laboratorium)	3
21	Materiały chemiczne, gumowe, z tworzyw sztucznych i farmaceutyczne (oprócz wyżej wymienionych): <ol style="list-style-type: none"> a) w zakładach wytwórczych, warsztatach naprawczych i laboratoriach b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu) 	4 3
22	Różne (mieszane) materiały chemiczne, gumowe, z tworzyw sztucznych i farmaceutyczne (oprócz wymienionych pod poz. 17 i 18): <ol style="list-style-type: none"> a) w sklepach detalicznych b) w magazynach i składach hurtowych 	2 3

1	2	3
	III. Drewno i wyroby z drewna	
23	Składy okrągłaków nie obrobionych w budynkach lub pod gołym niebem (zob. § 6 ust. 3 pkt 2)	3
24	Składy drewna tartego (bale, kloce, belki, podkłady kolejowe, deski itp.), słupy teletechniczne, cienkie drewno okrągłe (kopałniaki i inne), drewno opałowe, odpadki drzewne, chrust, faszyna w budynkach lub pod gołym niebem (zob. § 6 ust. 3 pkt 2)	4
25	Materiały i wyroby drewniane i koszykarskie, płyty pilśniowe i paździerzowe, wełna drzewna, korek i masa korkowa, zapalki:	
	a) w zakładach wytwórczych i warsztatach naprawczych	6
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	3
26	Składy materiałów drzewnych mieszanych	4
	IV. Maszyny i wyroby elektrotechniczne, urządzenia	
27	Motory, generatory, prądnice, transformatory i inne ciężkie maszyny elektryczne oraz kable:	
	a) w zakładach wytwórczych i warsztatach naprawczych	2
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	1
28	Maszyny i aparaty elektryczne lżejsze oraz akumulatory, baterie, ogniwa elektryczne, elektrody, przewody, lampy, żyrandole, klosze, żarówki, jarzeniówki, aparaty radiowe, telefoniczne, telewizyjne, radarowe, elektroniczne itp.:	
	a) w zakładach wytwórczych i warsztatach naprawczych, z wyjątkiem wymienionych pod poz. 75	3
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	2
29	Różne (mieszane) maszyny i wyroby elektrotechniczne:	
	a) w zakładach wytwórczych i warsztatach naprawczych	3
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	2
30	Urządzenia, maszyny, aparatura i zapasy stacji telefonicznych, telegraficznych, radiowych, telewizyjnych, radarowych, sygnalizacyjnych itp.	2
	V. Metale i wyroby metalowe	
31	Metale w stanie nie obrobionym, ruda, złom	1
32	Maszyny i aparaty, z wyjątkiem elektrycznych, oraz wyroby metalowe w jednostkach handlowych:	
	a) bez części drewnianych	1
	b) z częściami drewnianymi	2
33	Maszyny i aparaty, z wyjątkiem elektrycznych, oraz wyroby metalowe w zakładach obróbki metali, z wyjątkiem wymienionych pod poz. 75	2
	VI. Papier i materiały papiernicze, księgozbiory	
34	Celuloza, tektura, karton, fibra itp., papier w belach	1
35	Papier i materiały papiernicze (oprócz wymienionych osobno):	
	a) w zakładach wytwórczych	4
	b) w zakładach poligraficznych (drukarnie, litografie itp.) i introligatorniach	3
	c) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	2
36	Książki i czasopisma w sklepach, kioskach i magazynach, antykwarjaty, księgozbiory, archiwa, biblioteki (stałe i ruchome)	1
	VII. Skóra i materiały skórzane	
37	Skóry surowe:	
	a) w garbarniach	2
	b) w innych jednostkach (np. w handlu)	1
38	Skóry wyprawione, futra i przedmioty futrzane, wyroby skórzane, galanteria skórzana, wszelkie obuwie, z wyjątkiem całkowicie gumowego:	
	a) w zakładach wytwórczych	6
	b) w zakładach usługowych	3
	c) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	2
39	Obuwie mieszane (skórzane, gumowe, płócienne, z tworzyw sztucznych, drewniane itp.) w sklepach i składach	2
	VIII. Artykuły spożywcze i produkty rolne	
	Uwaga: Chłodnie składowe traktuje się pod względem taryfowym jak zwykłe magazyny.	
40	Piwo, wody mineralne i gazowe, lód naturalny i sztuczny, mięso i ryby oraz przetwory mięsne i rybne bez wędzenia, artykuły nabiałowe i owocowo-warzywnicze oraz ich przetwory, miody i wina, rośliny okopowe i przetwory, zboże w ziarnie i nasiona bez czyszczenia i suszenia	1
41	Cukier, drżdże, przetwory zbożowe i mączne, z wyjątkiem znajdujących się w młynach i w kaszarniach, pasza treściwa, ziola, tytoń:	
	a) w zakładach wytwórczych i przetwórczych	2
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	1
42	Zboże w słomie, słoma i siano luzem, trzcina, sitowie	5

1	2	3
43	Słoma i siano prasowane, wyroby ze słomy, z trzciny i sitowia:	
	a) w zakładach wytwórczych	5
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	3
44	Mięso i ryby oraz przetwory mięsne i rybne w wędzarniach	5
45	Produkty rolne w młynach mącznych, kaszarniach i olejarniach	6
46	Spirytus — zob. grupa II Materiały chemiczne, gumowe, z tworzyw sztucznych i farmaceutyczne	
47	Spożywcze artykuły i produkty rolne (oprócz wymienionych osobno):	
	a) w zakładach wytwórczych i przetwórczych	3
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	2
48	Różne (mieszane) artykuły spożywcze i produkty rolne w sklepach i składach	2
	IX. Włókno i materiały włókiennicze	
49	Surowce włókiennicze (włókno) naturalne i sztuczne:	
	a) w belach	2
	b) luzem	4
50	Materiały włókiennicze z włókien naturalnych i sztucznych w zakładach krawieckich, szwalniach, cerowniach, pracowniach parasoli, czapek i kapeluszy, hafclarskich itp.	2
51	Włókno i materiały włókiennicze w zakładach tapicerskich	4
52	Szmaty zatuszowane, wata, watolina, materiały włókiennicze impregnowane przy użyciu materiałów łatwo palnych (zob. uwaga do poz. 17), jak benzyna, smoła, olej itp., oraz gumowane:	
	a) w zakładach wytwórczych i usługowych	5
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	4
53	Włókno i materiały włókiennicze w czesalniach, międlarniach lnu i konopi oraz w szarpalniach	6
54	Materiały włókiennicze z włókien naturalnych i sztucznych (oprócz wymienionych osobno):	
	a) w zakładach wytwórczych i usługowych	3
	b) w pozostałych jednostkach (np. w handlu)	2
55	Różne (mieszane) materiały włókiennicze w sklepach i składach	2
	X. Urządzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe itp.	
56	Urządzenia cyrków (również zwierzęta), wesolych miasteczek, strzelnic sportowych, karuzeli itp.	3
57	Urządzenia fotoplastykonów	2
58	Urządzenia i eksponaty w muzeach i na wystawach:	
	a) stałych	1
	b) niestałych lub ruchomych (z wyjątkiem dzieł sztuki, zbiorów naukowych itp., poz. 83).	3
59	Urządzenia kin	3
60	Składy taśmy filmowej oraz negatywów, archiwa filmowe itp.:	
	a) wyłącznie taśmy trudno palnej	3
	b) taśmy łatwo palnej lub mieszanej (łatwo i trudno palnej)	6
61	Urządzenia, rekwizyty i materiały wytwórni filmowych	5
62	Urządzenia i rekwizyty teatrów (stałych)	5
	Uwaga: Obniżki za czynne urządzenia tryskaczowe i urządzenia zasłony (kurtyny) wodnej — zob. § 10.	
63	Urządzenia i rekwizyty teatrów rewiowych, kabaretów, restauracji, kawiarni, klubów, domów kultury itp., ze scenami, na których przedstawienia odbywają się tylko od czasu do czasu i które nie posiadają nad lub pod sceną żadnych specjalnych urządzeń	3
64	Urządzenia, rekwizyty i materiały studiów telewizyjnych (hale zdjęciowe, atelier, składy dekoracji, laboratoria)	4
65	Urządzenia i rekwizyty sal koncertowych, filharmonii, studiów radiowych	2
66	Urządzenia i wyposażenie obiektów sportowych i turystycznych (sale gimnastyczne, hale sportowe, schroniska itp.)	2
	XI. Zwierzęta i rośliny	
67	Zwierzęta i ptaki:	
	a) gdy jako podściółki używa się słomy	3
	b) bez takiej podściółki	1
	c) w sklepach detalicznych (również urządzenie sklepu)	2
68	Jaja i drób w wylęgarniach (również urządzenia wylęgarni)	3
69	Pszczoły (również urządzenie pasiek oraz zapasy miodu i wosku)	2
70	Rośliny i kwiaty:	
	a) w sklepach i składach (również urządzenie)	2
	b) u ogrodników (również w cieplarniach i szklarniach)	3

1	2	3
	XII. Różne	
71	Urządzenia, materiały i zapasy: biur, szkół, świetlic, szpitali, klinik, sanatoriów, domów wczasowych, domów akademickich, internatów itp., gabinetów lekarskich i dentystycznych, zakładów fryzjerskich i gabinetów kosmetycznych, zakładów kąpielowych (łaźnie) i dezynfekcyjnych, zakładów zbiorowego żywienia (bary, gospody, restauracje, cukiernie, kawiarnie, probiernie itp. oraz stołówki i bufety przy zakładach pracy lub innych organizacjach), remiz straży pożarnych	1
72	Urządzenia, materiały i zapasy: składów celnych, portowych i spedycyjnych, hoteli zwykłych i robotniczych, pensjonatów, pracowni i sklepów jubilerskich i zegarmistrzowskich, zakładów malarskich, pracowni i sklepów z artykułami ortopedycznymi, magli, wypożyczalni sprzętu gospodarstwa domowego, sportowego, turystycznego itp., punktów naprawy wiecznych piór i długopisów	2
73	Urządzenia, materiały i zapasy: zakładów przewozowych (również konie) — z wyłączeniem pojazdów mechanicznych — wytwórni sztucznych kwiatów, zakładów oprawiania obrazów, zakładów wytwórczych pędzli i szczotek	3
74	Urządzenia, materiały i zapasy: garaży, moteli, zajezdni samochodowych i kempingów strzeżonych	3
75	Urządzenia, materiały i zapasy warsztatów samochodowych i stacji obsługi samochodów	4
76	Urządzenia, materiały i zapasy pralni, farbiarni i czyszczalni chemicznych:	
	a) używających materiałów łatwo palnych (zob. poz. 17)	5
	b) nie używających materiałów łatwo palnych	2
	c) należących do nich sklepów i punktów przyjęć odzieży	2
77	Urządzenia, materiały i zapasy składnic odpadków użytkowych:	
	a) wyłącznie metalowych	1
	b) mieszanych (makulatura, szmaty, kości, szkło, słoma metalowy i inny)	3
78	Urządzenia, materiały i zapasy składów węgla i innych materiałów opakowych w budynkach lub pod gołym niebem (§ 6 ust. 3 pkt 2):	
	a) bez drewna	3
	b) łącznie z drewnem	4
79	Akta, dokumenty, papiery wartościowe	ustala PZU
80	Formy, modele, matryce, klisze, wzory, szablony, rysunki itp. dokumentacja techniczna	według rodzaju materiału
81	Sprzęt rybacki:	
	a) w sklepach i składach	2
	b) u rybaków	3
82	Towary i inne mienie ruchome w wagonach w postoju — taryfuje się jak mienie odpowiedniej branży znajdujące się pod gołym niebem w miejscowości kategorii B	
83	Dziela sztuki, zbiory naukowe, zbiory i kolekcje na wystawach i pokazach	5
84	Materiały, artykuły i wyroby różnych branż (mieszane), oprócz materiałów wybuchowych — w sklepach detalicznych lub zakładach usługowych nie dające się zaliczyć do żadnej innej pozycji wykazu klasyfikacyjnego mienia ruchomego	2

§ 8. Wysokość stawek taryfowych dla mienia ruchomego ustala się w zależności od kategorii miejscowości (§ 3), klasy budynku lub budowli, w którym to mienie się znajduje (§ 4), i stopnia niebezpieczeństwa ogniowego mienia ruchomego (§ 7); wysokość stawek przedstawi poniższa tabela:

Kategoria miejscowości	A		B		
	I	II	I	II	
Klasa budynku	stawki taryfowe w ‰				
Stopień niebezpieczeństwa ogniowego	1	0,60	1,70	0,80	1,90
	2	0,80	1,90	1,00	2,10
	3	1,10	2,20	1,30	2,30
	4	1,90	3,00	2,10	3,10
	5	2,60	3,70	2,80	3,80
	6	3,60	4,70	3,80	4,80

§ 9. Dla mienia nie objętego wykazem klasyfikacyjnym mienia ruchomego (§ 7) ustala się wysokość stawek według następującej tabeli:

Poz.	Przedmiot ubezpieczenia	Stawka taryfowa w ‰/00
I. Środki transportowe		
A. Tabor naziemny		
85	Lokomotywy, wagony motorowe, jednostki ruchome elektryczne, wagony (z wyjątkiem wymienionych pod poz. 86), tramwaje, trolejbusy	0,8
86	Wagony cysterny do przewozu materiałów łatwo palnych (zob. uwaga do poz. 17 wykazu klasyfikacyjnego mienia ruchomego) wraz z zawartością	2,4
87	Pojazdy samochodowe w użytkowaniu (z wyjątkiem wymienionych pod poz. 89): a) motocykle, motorowery, ciągniki, walce drogowe, przyczepy i naczepy (z wyjątkiem wymienionych pod lit. b) b) samochody cysterny do przewozu materiałów łatwo palnych (zob. uwaga do poz. 17 wykazu klasyfikacyjnego mienia ruchomego) wraz z przyczepami i naczepami c) pozostałe pojazdy samochodowe	0,6
88	Pojazdy samochodowe tylko w postoju: a) w budynkach klasy I b) w budynkach klasy II c) pod gołym niebem	0,5 1,5 0,8
89	Pojazdy samochodowe podczas próbnych jazd fabrycznych, imprez sportowych (jazdy konkursowe, rajdy, motokrosy, wyścigi itp.) oraz treningów do tych imprez	ustala PZU
90	Pojazdy konne (osobowe, gospodarcze, wozy specjalne, sanie itp.) oraz uprząż	1,5
91	Rowery stanowiące własność zakładów pracy, używane jako środek lokomocji pracowników	1,2
92	Wózki jezdniowe o napędzie elektrycznym (akumulatorowe) lub z silnikiem spalinowym	1,0
B. Tabor pływający		
93	Lodzie motorowe	1,6
94	Lodzie wioślarskie, żaglowe, rowery wodne itp.	1,1
95	Statki wodne, promy, holowniki, pogłębiarki itp. (również maszyny i urządzenia produkcyjne na tych jednostkach) bez względu na napęd:	
	a) żelazne	1,0
	b) drewniane	1,6
96	Pływające przystanie (również urządzenie)	3,3
C. Tabor lotniczy		
97	Samoloty: a) w ruchu i postoju w obrębie Polski b) tylko w postoju w budynkach wszelkiego rodzaju lub pod gołym niebem	8,3 5,5
98	Szybowce: a) w ruchu i postoju w obrębie Polski b) tylko w postoju w budynkach wszelkiego rodzaju lub pod gołym niebem	4,0 2,7
I.I. Różne		
99	Mienie osobiste pracowników ubezpieczającego	0,4
100	Gotówka i inne przedmioty wartościowe: a) w skarbcach i kasach stalobetonowych b) w kasach ogniotrwałych c) pod zwykłym zamknięciem — taryfuje się jak pozostałe mienie ruchome (towary, urządzenia) znajdujące się w tych samych pomieszczeniach, w których znajduje się gotówka.	0,15 0,3
101	Książki w sprzedaży u kolporterów	0,9
102	Maszyny rolnicze służące do wynajmu: a) komplety młocarniane, silniki, ciągniki, młocarnie b) pozostałe maszyny	3,0 1,5
103	Mienie osobiste kuracjuszy i wczasowiczów w domach uzdrowiskowych i wczasowych, dzieci na koloniach, uczniów w internatach	0,4
104	Mienie osobiste osób trzecich w szatniach restauracyjnych i innych	0,6
105	Mienie jednostek podległych Centrali Produktów Naftowych: a) przedmioty nietrwale w użytkowaniu b) środki obrotowe, tj. płyny łatwo palne, artykuły techniczne, opakowania i inne	0,5 0,75

1	2	3
106	Odzież własna członków ochotniczych straży pożarnych, z rozszerzeniem odpowiedzialności PZU na szkody powstałe wskutek spalenia lub zniszczenia odzieży podczas akcji ratowniczej	2,0
107	Ruchomości biurowe przedsiębiorstw budowlanych na terenie budów — ubezpieczone systemem solidarnym	0,9
108	Ruchomości rolne w gospodarstwach jednostek gospodarki uspołecznionej, tj. ziemiopłody, zapasy gospodarskie, inwentarz żywy, inwentarz martwy oraz ruchomości biurowe	2,0
109	Sprzęt budowlany przedsiębiorstw budowlano-montażowych (z wyjątkiem samochodów i ciągników oraz jednostek pływających) w ruchu i postoju — ubezpieczony systemem solidarnym	0,6
110	Sprzęt turystyczny i sportowy do wypożyczenia (w magazynie wypożyczającego i u użytkowników)	1,3
111	Urządzenia i sprzęt punktów skupu mleka (zlewni)	1,1
112	Urządzenia pomiarowe, jak: gazomierze, wodomierze, liczniki elektryczne itp. zainstalowane przez dostawców gazu wody i prądu w budynkach mieszkalnych i innych (nieprzemysłowych)	0,5
113	Wagi wozowe pod gołym niebem	0,5
114	Mienie ruchome organizacji wyznaniowych	ustala PZU

Obniżki i podwyżki.

A. Obniżki.

§ 10. 1. Za stosowanie środków bezpieczeństwa ogniowego przysługują następujące obniżki składki:

- 1) za czynne urządzenia tryskaczowe — 30%
- 2) za czynne elektroniczne urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe mające na celu:
 - a) sygnalizowanie w miejscu odległym od chronionego obiektu (wartownia, portiernia, jednostka straży pożarnej itp.) powstania pożaru — 30%
 - b) wywołanie alarmu w miejscu chronionego obiektu — 15%
- 3) za czynne urządzenie wodne zraszające kurtyną żelazną w teatrach — 20%

2. Obniżki składki, o których mowa w ust. 1, przysługują każdorazowo na jeden okres ubezpieczenia na podstawie załączonego do wniosku o ubezpieczenie świadectwa o pełnej sprawności urządzeń tryskaczowych i sygnalizacyjno-alarmowych, wystawionego przez uprawnioną jednostkę organizacyjną.

3. W celu uzyskania tej obniżki ubezpieczający obowiązany jest podać w załączniku do formularza wniosku-polisy zestawienie sum ubezpieczenia, z wykazaniem w osobnych pozycjach: sum dla budynków i budowli, w których znajdują się urządzenia tryskaczowe bądź alarmowe, oraz sum dla tych budynków i budowli, które nie posiadają takich urządzeń. To samo dotyczy mienia ruchomego znajdującego się w tych budynkach.

B. Podwyżki.

§ 11. Do ubezpieczeń mienia jednostek gospodarki nie uspołecznionej stosuje się stawki podane w niniejszej taryfie, zwiększone o 75%.

Średnia ważona stawka taryfowa.

§ 12. 1. Średnią ważoną stawkę taryfową stosuje się w ubezpieczeniach zawieranych z jednostkami gospodarki uspołecznionej na sumy zmienne lub według sposobu solidarnego oraz w ubezpieczeniach zawieranych na podstawie porozumień z ubezpieczającym.

2. Stawkę, o której mowa w ust. 1, określoną w promilach (‰) otrzymuje się przez podzielenie sumy rocznych składek za wszystkie grupy mienia taryfowanego według różnych stawek taryfowych przez łączną sumę ubezpieczenia (podstawę obliczenia składki — w tys. zł) dla tych grup mienia. Stawkę tę ustala się z dokładnością do drugiej cyfry ułamka dziesiętnego.

Składka zaliczkowa i ostateczna.

§ 13. 1. W ubezpieczeniach środków obrotowych oraz budynków i budowli w stadium budowy, zawartych na sumy zmienne, stosuje się składkę zaliczkową i ostateczną.

2. Na poczet składki ostatecznej (ust. 3) pobiera się na początku okresu ubezpieczenia składkę zaliczkową, którą ustala się:

- 1) za środki obrotowe, w pierwszym okresie ubezpieczenia — w wysokości 50% składki obliczonej od podstawy obliczenia składki podanej we wniosku,
- 2) w następnych okresach ubezpieczenia — w wysokości 50% rocznej składki ostatecznej za okres ubiegły,
- 3) w ubezpieczeniu budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy lub remontu — za każdy okres ubezpieczenia w wysokości 30% składki obliczonej od podanej we wniosku podstawy obliczenia składki.

3. Składkę ostateczną ustala się po upływie okresu ubezpieczenia od sumy odpowiadającej:
- 1) średniej arytmetycznej wartości kwartalnych stanów zapasów środków obrotowych,
 - 2) w ubezpieczeniu budynków i budowli w stadium budowy, przebudowy lub remontu — średniej arytmetycznej miesięcznych wartości podanych w zestawieniu wartości wykonanych robót budowlanych — według wzoru stanowiącego załącznik do taryfy.

Załącznik do taryfy

W z ó r

ZESTAWIENIE WARTOŚCI WYKONANYCH ROBÓT BUDOWLANYCH

w tys. zł

Miesiąc	Wartość robót budowlanych rozpoczętych w latach ubiegłych, nie przekazanych inwestorowi (poślizg), oraz wartość zagospodarowania placu budowy na dzień rozpoczęcia bieżącego okresu ubezpieczenia	Wartość robót budowlanych i zagospodarowania placu budowy (szopy, baraki, ogrodzenia itp.) — wykonanych od początku bieżącego okresu ubezpieczenia	Wartość materiałów budowlanych na placu budowy według stanu na ostatni dzień każdego miesiąca	Suma wartości wykazanych w rubrykach 2, 3 i 4	Wartość robót budowlanych przekazanych inwestorowi oraz wartość zagospodarowania placu budowy usuniętego z placu lub przekazanego inwestorowi — od początku bieżącego okresu ubezpieczenia	Wartość robót budowlanych na koniec miesiąca (różnica wartości wykazanych w rubrykach 5 i 6)
1	2	3	4	5	6	7
styczeń	25.000	10.000	3.000	38.000	12.000	26.000
luty itd.	25.000	26.000	4.000	55.000	20.000	35.000

Uwagi:

- W rubryce 3 podaje się wartość wykonanego przerobu budowlanego oraz wartość wykonanego zagospodarowania placu budowy — od początku bieżącego okresu ubezpieczenia; np. za miesiąc luty podaje się łączną wartość przerobu i zagospodarowania placu budowy wykonanych w miesiącach: styczeń i luty; za miesiąc marzec — łączną wartość za miesiące: styczeń, luty i marzec itd.
- W rubryce 6 podaje się wartość robót budowlanych przekazanych inwestorowi oraz wartość zagospodarowania placu budowy, usuniętego z placu lub przekazanego inwestorowi w czasie od początku bieżącego okresu ubezpieczenia; np. za miesiąc luty podaje się ogólną wartość robót budowlanych przekazanych inwestorowi, łącznie z wartością zagospodarowania placu budowy, usuniętego z placu lub przekazanego inwestorowi w miesiącach: styczeń i luty; za miesiąc marzec — łączną wartość za miesiące: styczeń, luty i marzec itd.
- Rubryka 7 — Wartość robót budowlanych na koniec każdego miesiąca otrzymuje się przez odjęcie sumy podanej w rubryce 6 od sumy podanej w rubryce 5.

Załącznik nr 5

TARYFA SKŁADEK ZA UBEZPIECZENIE MASZYN ELEKTRYCZNYCH OD SZKÓD ELEKTRYCZNYCH

Zakres stosowania taryfy.

1. Niniejsza taryfa ma zastosowanie do ubezpieczenia należących do jednostek gospodarki społecznej maszyn elektrycznych od szkód elektrycznych.

Zasady obliczania składki — stawki taryfowe.

2. Składkę roczną oblicza się od mocy znamionowej zainstalowanych urządzeń energetycznych, wyrażonej w kilowatach (kW) lub kilowoltamperach (kVA) według następujących stawek taryfowych:

- 1) w ubezpieczeniach jednostek organizacyjnych resortu górnictwa i energetyki, dla elektrowni, elektrociepłowni i zakładów energetycznych — 10 złotych od 1 kW lub kVA mocy znamionowej,
- 2) w ubezpieczeniach innych jednostek organizacyjnych resortu górnictwa i energetyki — 168 złotych od 1 kW mocy znamionowej,
- 3) w ubezpieczeniach pozostałych jednostek gospodarki społecznej — poza jednostkami resortu górnictwa i energetyki — 95 złotych od 1 kW mocy znamionowej.